

I VO PERIĆ

DVADESET I PET GODINA POSTOJANJA
I RADA HISTORIJSKOG INSTITUTA
JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI
I UMJETNOSTI U DUBROVNIKU

U svibnju 1974. navršilo se 25 godina od osnutka *Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku*, a u siječnju 1975. i 25 godina od početka njegova znanstvenog rada. Zadatak je ovog napisa da ukratko prikaže djelovanje te znanstvene ustanove kroz minulih 25 godina.

I. OSNIVANJE INSTITUTA I NJEGOVI ZADACI

Osnivanjem Historijskog instituta u Dubrovniku realizirana je jedna veoma izražena potreba koja je dugo vremena živjela u željama nekih naših povjesničara te pojedinih kulturnih i javnih radnika. Oni su — polazeći od činjenice da je Dubrovnik bio osnivač i središte male, ali nadaleko poznate države, Dubrovačke Republike, koja je kroz nekoliko burnih stoljeća uspjela sačuvati svoju samostalnost i slobodu i uspješno održavala gospodarske, političke i kulturne veze s nizom prekomorskih zemalja i zemalja na balkanskom i uopće evropskom kopnu, kao i polazeći od činjenice da se stari Dubrovnik, bogatstvom svog društvenog bića i bogatom raznolikošću svoje društvene svijesti, svojevrsno, kao uvijek živa baština, nadživio i poslije prestanka njegove državno-pravne samosvojnosti — smatrali nužnošću da se organizirano priđe svestranom znanstvenom istraživanju i obrađivanju dubrovačke prošlosti kako bi se jednoga dana mogla napisati i objaviti cjelovita »Povijest Dubrovnika«. Uz to, s obzirom na obilje arhivskih podataka u dubrovačkom arhivu, važnih i za izučavanje povijesti mnogih drugih gradova i zemalja s kojima je poslovni stari Dubrovnik bio u doticaju, kao i posebno s obzirom na potrebu da se s povijesnog stajališta istražuje i obrađuje bivša društvena opstojnost i ostalih dijelova istočnojadranskog primorja, smatrali su da bi Dubrovnik trebao postati značajan znanstveni centar i pridonositi povijesnoj nauci i na široj osnovi.

Pored stvaralačkih želja bilo je u Dubrovniku u tom pravcu i praktičnih nastojanja. Tako je npr. još 1882. godine Josip Gelčić, profesor ovdašnje pomorske škole, pokrenuo izdavanje »*Biblioteke za povijest dalmatinsku*« (»*Biblioteca storica della Dalmazia*«), okupljajući istodobno oko sebe i suradnike, voljne i sposobne za izvršavanje toga zadatka. Početkom svibnja 1906. godine *Odbor za pomen pada Dubrovačke republike* u Dubrovniku, kojemu je stajao na čelu općinski načelnik dr Pero Čingrija, odlučio je da se osnuje *Zaklada za ispitivanje dubrovačke prošlosti*, te je javno pozvao i dubrovačke građane da potpomognu tu Zakladu svojim dobrovoljnim prilozima. »Ona će« — rečeno je u tom pozivu — »okupiti ljude, koji se bave povješću i namaknuti im sredstva da bolje prionu uz rad« (*Crvena Hrvatska*, br. 19, Dubrovnik 1906, str. 2). Dana 28. svibnja, dakle na dan kad se navršavala stogodišnjica od ulaska francuske okupacijske vojske u Dubrovnik, održana je sjednica dubrovačkog općinskog vijeća na kojoj je bila jedina točka dnevnog reda određivanje novčane svote kojom će općina sudjelovati u Zakladi. Na prijedlog načelnika dr P. Čingrije odlučeno je da općina dodijeli Zakladi za ispitivanje dubrovačke prošlosti iznos od ukupno 3.000 kruna, isplativih kroz 6 narednih godina — po 500 kruna godišnje (*Zapisnici sjednica općinskog vijeća 1905—1912*, knj. I, str. 133). Poslije je ta Zaklada nazvana Društvom, te je 13. svibnja 1913. dalmatinsko namjesništvo odobrilo i *Statut Društva za ispitivanje dubrovačke prošlosti u Dubrovniku*. U čl. 1. i 3. tog Statuta bilo je istaknuto da Društvo ima zadatak »ispitivanje, sabiranje, nabavljanje i izdavanje spomenika« koji se »tiču dubrovačke prošlosti« i da će »izdavati društveno glasilo« pod nazivom »Dubrovački arhiv« (*Statut . . .*, Dubrovnik s. a., str. 1—2). Nakon prvog svjetskog rata, inicijativom grupe istaknutijih intelektualaca u Dubrovniku, osnovano je *Dubrovačko učeno društvo sv. Vlaha*, u čijem statutu, odobrenom 19. X 1923, stoji da je svrha Društva »da svestrano proučava Dubrovnik, naročito sa strane arheološke, historijsko-umjetničke, historijsko-književne, historijsko-kulturne, historijsko-pravne, lingvističke, etnografske, antropološke, socijalne, trgovačke, pomorske, geografske i prirodne, bilo u njegovu sopstvenom razvitku, bilo u njegovim vezama s Dalmacijom i s drugim bližnjim i daljnjim oblastima naših ili tuđih zemalja«, te »da poradi da se ovo društvo vremenom pretvori u akademiju znanosti i umjetnosti sa sjedištem u Dubrovniku«. Godine 1929. izašla je i prva knjiga godišnjaka »*Glasnik Dubrovačkog učenog društva sv. Vlaha*« s više znanstvenih priloga koji su se bavili dubrovačkom prošlošću. U to je vrijeme Jorjo Tadić, profesor trgovačke akademije u Dubrovniku, pišući o dubrovačkom arhivu i njegovu uređivanju, isticao da »Dubrovnik treba i mora da postane središtem historijskih ispitivanja i za našu zemlju i za zemlje naših susjeda« i da dubrovački arhiv »može da postane pravi historijski institut« (Dubrovnik, Mjesečna ilustrirana revija, br. 2, Dubrovnik 1929, str. 47). Ali, uza sva nastojanja i potrebe, u Dubrovniku

ni ranije, a ni za vrijeme stare Jugoslavije nije osnovana željena znanstvena ustanova institutskog tipa. Protunarodni režimi nisu bili voljni da to omoguće.

Tek poslije drugog svjetskog rata, u vrijeme kojega su naši narodi vlastitom herojskom borbom — pod rukovodstvom KPJ — izvojevali svoje oslobođenje od okupatorskih i kvislinških zavojevača i zločinčija, borbom koja je istodobno bila i socijalistička revolucija i kojom je za svagda bila onemogućena restauracija predratnog kapitalističkog poretka i stvoreni novi socijalistički društveni odnosi, bilo je moguće, u sklopu svestranog i stvaralačkog napretka, da se nesmetano i na najširoj osnovi razvija i znanost, da se osnivaju znanstvene institucije, pa prema tome bili su stvoreni i uvjeti za osnivanje Historijskog instituta u Dubrovniku. Osnivač tog instituta — *Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu*, kao najviša znanstvena institucija u Hrvatskoj, dobila je u tim društveno, materijalno i moralno povoljnijim prilikama za svoje djelovanje i razvoj nove akcione impulse. Ona je, između ostalog, prišla osnivanju svojih znanstvenoradnih jedinica (znanstvenih ustanova) i na terenu, vođena sviješću o potrebi intenzivnijeg znanstvenog rada njegovom organiziranom ekstenzijom na svim područjima društvenih i prirodnih znanosti. U tom nastojanju ona je bila poticana i željom da u svojoj znanstvenoj misiji što više pridonese našem socijalističkom društvu, uklapajući se tako stvaralački u tokove njegove dalje izgradnje i razvoja. Historijski institut JAZU u Dubrovniku osnovan je dana 17. svibnja 1949, kad je Predsjedništvo JAZU u Zagrebu prihvatilo *Pravila* Instituta.

Zadaci Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku utvrđeni su članom 2. i 3. tih Pravila, koji glase:

»Svrha je Instituta da istražuje povijesnu građu u Primorju, osobito u Dubrovniku.

Izvršenje svoga zadatka Institut postizava:

- a) skupljanjem i sređivanjem pisanih i materijalnih povijesnih izvora u Dubrovniku i na Primorju;
- b) naučnim obrađivanjem i objavljivanjem tih izvora;
- c) ispitivanjem naših odnosa s drugim zemljama, osobito onim na Sredozemlju;
- d) držanjem stalnih i povremenih kurseva i predavanja iz povijesti naše zemlje i o problemima historijske nauke;
- e) držanjem sastanaka članova i suradnika Instituta;
- f) podržavanjem veza s naučnim ustanovama u zemlji i u inozemstvu: suradnjom na historijskim istraživanjima, pozivanjem domaćih i stranih priznatih učenjaka na rad u Institut, zamjenom naučnog osoblja Instituta s osobljem drugih naučnih ustanova, izmjenjivanjem publikacija, davanjem savjeta i mišljenja u pitanjima koja su u vezi sa zadatkom Instituta;

- g) spremanjem kadrova za rad na historijskim naukama;
- h) pružanjem materijalne pomoći naučnim radnicima u vezi sa zadatkom Instituta;
- i) objavljivanjem naučnih radova.«

Osnivanju Instituta prethodili su suradnički dogovori Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu sa Srpskom akademijom nauka u Beogradu, jer je i ta Akademija bila zainteresirana za rad ove nove znanstvene ustanove s obzirom na to da se u dubrovačkom Historijskom arhivu, glavnom znanstvenoistraživačkom mediju Instituta, nalazi obilje građe naročito važne u prvom redu za upoznavanje gospodarskih veza starog Dubrovnika i sa Srbijom. Dogovorni kontakti JAZU vršeni su istodobno i s organima narodne vlasti u Dubrovniku radi pronalaženja i dodjele prikladnog prostora za potrebe Instituta. Dva i pol mjeseca prije donošenja akta o osnivanju Instituta, a kao rezultat dogovora utvrđenih u Dubrovniku, Narodni odbor grada Dubrovnika donio je 3. ožujka 1949. rješenje kojim je, za potrebe ovdašnjeg Historijskog instituta JAZU, ustupio Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti Sorkočevićev ljetnikovac u Lapadu s okolnim zelenim površinama (parkovi i vrtovi) i s jednom stambenom zgradom u tom sklopu.

Zgrada Sorkočevićeva ljetnikovca, sagrađena u prvoj polovici 16. stoljeća u gotičko-renesansnom stilu, svojom prozračnošću, udobnošću, mirom i ljepotom, bila je upravo idealan dom za ovaj Institut. Primivši taj prekrasni stari ljetnikovac, koji je vremenom bio znatno zapušten, donekle nagrdivan i izložen propadanju, JAZU je odmah uznastojala da ga potrebnim popravcima i adaptacijama dovede u najpoželjnije stanje, kako sa stajališta svega onoga što treba sačuvati u jednom takvom reprezentativnom spomeniku ladanjske kulture starog Dubrovnika, tako i sa stajališta njegove nove namjene. O tome je, u prvom svesku »Anala« Instituta (na str. 487) rečeno: »Zgrada je sačuvala svoj raniji vanjski arhitektonski izgled. Unutrašnji raspored i uređaj prostora također su udešeni uglavnom prema ranijem stanju s ugledom na unutrašnje uređenje starih dubrovačkih vlasteoskih ljetnikovaca. Uređena je također i stambena kuća, koja je znatno proširena i koja služi za smještaj naučnih radnika, koji dozvolom Akademije, a na poziv Instituta, dolaze u Dubrovnik da naučno rade u vezi sa zadacima Instituta. Unutrašnjost glavne zgrade Instituta (Sorkočevićev ljetnikovac) ispunjena je starinskim stilskim pokućstvom, što ga je uprava Instituta uspjela sakupiti u Dubrovniku i tim sačuvala od propadanja i raznašanja. U dvoranama i sobama prizemlja i kata izloženo je nekoliko umjetnina i predmeta starog umjetničkog obrta. U sobama se nalazi namještaj stila Luja XVI, empire-a i bidermeyer-a.« O nastanku Sorkočevićeva ljetnikovca s detaljnim opisom svih njegovih vanjskih i unutarnjih karakteristika, kao i prikazom njegova sadašnjeg unutarnjeg oplemenjivanja raznim kulturno-umjetničkim sadržajima (otkad se

u tom ljetnikovcu nalazi Historijski institut JAZU), pisao je akademik dr Cvito Fisković, koji je, pored dva zanimljiva napisa, objavio o tome i veoma vrijednu i zanimljivu knjigu.

Do kraja 1949. godine Institut nije mogao započeti znanstveni rad. U tom vremenu radilo se uglavnom na uređivanju institutske zgrade.

II. ORGANIZACIJA RADA I DJELOVANJE INSTITUTA

Poslije osnivanja Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, Predsjedništvo JAZU postavilo je dr Jorja Tadića za predsjednika Instituta. Naime, u duhu tadašnjih Pravila koja su vrijedila za ovaj Institut, rukovodilac Instituta nije se nazivao direktor, već predsjednik. Dužnosti predsjednika Instituta — prema čl. 6 Pravila — bile su da »vodi poslove Instituta i vrši neposredni nadzor nad njegovim radom; da predsjedava sjednicama Naučnog vijeća i institutskim sastancima; da predstavlja Institut prema drugim ustanovama i licima; da čuva imovinu Instituta i kao naredbodavac raspolaže odobrenim kreditima; da dostavlja povremene i godišnje izvještaje o radu i stanju Instituta Predsjedništvu Jugoslavenske akademije«. Prvi administrativni službenik Instituta, Stjepan Plančić, postavljen je 1. prosinca 1949.

Glavni kolektivni rukovodni organ Instituta bilo je Naučno vijeće. Evo što su čl. 8, 9 i 10 Pravila određivali o tom organu:

»Stručnim radom Instituta rukovodi Naučno vijeće Instituta.

Odjel za filozofiju i društvene nauke Jugoslavenske akademije i Odjeljenje društvenih nauka Srpske akademije predlažu Predsjedništvu Jugoslavenske akademije za članove Naučnog vijeća jednaki broj kandidata između stručnjaka koji se specijalno bave prošlošću Dubrovnika i Primorja.

Članove Naučnog vijeća potvrđuje Predsjedništvo Jugoslavenske akademije. Broj članova Vijeća određuje Predsjedništvo Jugoslavenske akademije prema prilikama, a ne može biti manji od četiri, ne računajući u taj broj predsjednika Instituta.

Predsjednik je Instituta po svom položaju član i predsjednik Naučnog vijeća.

Članovi Vijeća biraju se na tri godine.

Sjednice Naučnog vijeća vodi predsjednik Instituta, a saziva ih prema potrebi i to najmanje tri puta godišnje. Ako je predsjednik zapriječen, zamjenjuje ga najstariji član Vijeća. U izvanrednom slučaju može sjednicu Vijeća sazvati i Predsjedništvo Jugoslavenske akademije. Odluke Vijeća važe ako sjednici prisustvuje barem natpolovična većina. U sjednicama Vijeća zapisnik vodi tajnik.

Kao odgovorno rukovodilačko tijelo naučnog rada Instituta Naučno vijeće: a) izrađuje naučni plan i program i organizira rad Instituta; b) pregledava izvještaje o naučnom radu Instituta, njegovih članova i suradnika i daje mišljenje o tome; c) donosi prijedlog o izdanjima Instituta i brine se za njihovu redakciju; d) vrši izbor članova i suradnika

Instituta i predlaže ih Predsjedništvu J. A. na potvrdu; e) prati i ocjenjuje pojedinačni rad u Institutu, predlaže nagradu članovima i suradnicima, čini prijedloge za unapređenje suradnika; f) stara se za podizanje i usavršavanje naučnog podmlatka Instituta; g) predlaže predračun Instituta.«

Članovi prvog sastava Naučnog vijeća bili su: dr Miho Barada, dr Mihailo Dinić, dr Cvitko Fisković, dr Petar Kolendić i dr Jorjo Tadić.

Institut je imao svoje članove, o kojima se u čl. 11 i 12 Pravila kaže: »Članom Instituta može postati tko se naučno bavi istraživanjem u vezi sa zadacima Instituta. Izbor članova vrši Naučno vijeće i predlaže ih Predsjedništvu J. A. na potvrdu. Članstvo u Institutu traje tri godine, te nakon isteka toga roka svi se članovi podvrgavaju ponovnom izboru. Ako neki član svojim vladanjem ili radom šteti ugledu Instituta Naučno vijeće može predložiti Predsjedništvu J. A. da ga ukloni iz članstva i prije isteka roka od tri godine.« Prvi članovi Instituta bili su: dr Miho Barada, dr Vladislav Brajković, dr Gregor Čremošnik, dr Mirko Deanović, dr Mihailo Dinić, dr Cvito Fisković, dr Petar Kolendić, dr Marko Kostrenčić, dr Grga Novak, dr Dragoljub Pavlović, dr Jovan Radonić, dr Petar Skok i dr Jorjo Tadić.

Znanstveni radnici koji su stalno surađivali s Institutom tretirani su — prema čl. 13 Pravila — kao suradnici Instituta. (»Suradnici su službenici Instituta i razvrstavaju se prema Uredbi o razvrstavanju državnih službenika naučno-prosvjetne struke.«) Njih je imenovalo Predsjedništvo JAZU na prijedlog Naučnog vijeća Instituta.

Stvaran znanstveni rad i ostalo djelovanje Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku započeli su početkom 1950. godine. Da bismo ovdje, i ovom prigodom, bar u najkraćim crtama prikazali stanje u Institutu i njegovo djelovanje kroz 25 godina postojanja, odlučili smo ići kronološkim slijedom.

1950. godina

U toj prvoj godini rada među svojim članovima, znanstvenim radnicima, Institut nije imao ni jednog člana koji je bio stalno nastanjen u Dubrovniku; svi su oni živjeli izvan Dubrovnika, vezani za svoja redovna radna mjesta u Zagrebu, Splitu, Beogradu i Ljubljani. Radovi na uređivanju institutske zgrade nastavljeni su i u toj godini. Bilo je nužno naći i postaviti prve stalne znanstvene radnike u Institutu — prve asistente. Dobivanje odgovarajućeg mlađeg znanstvenog kadra nije išlo lako. Trebalo je pronaći takve mlade ljude koji su pokazali sklonost, ljubav i sposobnost za bavljenje znanstvenim radom u skladu sa zadacima Instituta.

Tokom prvih mjeseci 1950. postavljena su tri asistenta, i to: od 1. siječnja Miroslav Pantić, diplomirani student književnosti, od 29. ožujka Ante Marinović, diplomirani student prava, i od 3. travnja Nada Beritić, diplomirani student romanistike. Uprava Instituta, uza sva tadašnja nastojanja, nije uspjela dobiti asistente za povijest i povijest umjetnosti, kao ni jednog iskusnijeg znanstvenog radnika koji bi zamjenjivao predsjednika Instituta budući da je predsjednik (dr Jorjo Tadić) mogao tek povremeno dolaziti u Dubrovnik.

Usporedo s formiranjem Instituta nastajala je u njegovu sklopu i institutska biblioteka, i to od starih biblioteka koje je Predsjedništvo JAZU nabavilo od privatnika. Tako npr. bile su nabavljene privatne biblioteke Pucića-Gradija-Medinija, Rafa Androvića, Vida Vuletića-Vukasovića, Ivana Bizzara-Ohmučevića, Branka Bubala i nasljednikâ Petra Hektorovića. Akademija je dostavljala biblioteci Instituta i svoja nova izdanja. Uz to Institut je nabavljao i knjige koje su se nalazile u prodaji, te je krajem 1950. institutska biblioteka imala ukupno 7.314 svezaka. U toj godini Institut je bio pretplaćen na 19 časopisa. Institutska biblioteka uređivana je prema stručnim uputama dr Josipa Badalića, a u njenu uređivanju sudjelovali su, pored honorarnog bibliotekara i asistenti, kao i administrativni službenik Instituta. S razvijanjem biblioteke razvijao se i institutski arhiv, jer se u sklopu otkupljenih privatnih biblioteka nalazilo i 550 rukopisa (prijepisi književnih djela, pisma, razni spisi privatno-pravnog sadržaja itd.). Naročito su dragocjeni dokumenti otkupljeni s bibliotekom nasljednikâ Petra Hektorovića.

U toj prvoj godini rada Instituta naročito je bio vrijedan njegov znanstveno-odgojni rad. Inicijativom Naučnog vijeća Instituta i odlukom Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ u Institutu je održan *7-mjesečni arhivistički tečaj* od 18. I do 15. VIII 1950, koji su, pored trojice asistenata Instituta, pohađala još 14-orica diplomiranih studenata. Polaznici tečaja bili su iz svih naših republika i svih njih 17 s uspjehom su završili taj tečaj (polagao se i završni ispit, a prosječna ocjena ispita iznosila je 9,30, što pokazuje s kolikom se ljubavlju i energijom učilo i poučavalo na tom tečaju). Bili su zastupljeni ovi predmeti: latinski jezik, talijanski jezik, latinska i ćirilička paleografija, diplomatika, kronologija, sfragistika, arhivistika, historija naroda FNRJ, historijski i dijalektički materijalizam, politička ekonomija, razvoj državnog i pravnog uređenja zemalja FNRJ i bibliotekarstvo. Teorijska predavanja držana su u Institutu, a praktične vježbe iz paleografije, diplomatike, kronologije, sfragistike, arhivistike, latinskog i talijanskog jezika u dubrovačkom Historijskom arhivu. Predavači su na tečaju, pored voditelja tečaja dr Jorja Tadića, bili: dr Viktor Novak, dr Milko Kos, dr Ilija Sindik, dr Vinko Foretić, Juraj Zgorelec, Marija Bavčević, Miroslav Brandt, dr Rikard Lang, Ivo Puhan, Đorđe Rađojčić i dr Josip Badalić.

Inicijativom Naučnog vijeća Instituta održan je u Institutu tokom ljeta 1950. i *45-dnevni paleografski tečaj*, koji su pohađala četvorica studenata historije koje su na taj tečaj uputili historijski instituti iz Zagreba (1), iz Beograda (2) i iz Skoplja (1). Predavači i voditelji praktičnih vježbi na tom tečaju bili su: dr Jorjo Tadić — iz paleografije, Juraj Zgorelec — iz latinskog i Nada Beritić — iz talijanskog jezika.

Veoma značajan je bio i terenski rad Instituta u 1950. godini. Taj rad, organiziran tokom srpnja i kolovoza na otoku Lopudu, imao je zadatak da se što svestranije utvrdi i ispita prošlost tog otoka. Znanstvenu ekipu, koja je radila na izvršavanju tog zadatka pod rukovod-

stvom dr Jorja Tadića sačinilo je ukupno 9 iskusnih znanstvenih radnika, a uz njih i 9 njihovih mlađih pomagača (asistenata i studenata). Za vrijeme tog rada prikupljeno je podosta nove građe s područja etnologije, povijesti umjetnosti, lingvistike, pravne povijesti i arheologije. Namjera Instituta bila je da sve te obrađene rezultate objavi u posebnoj knjizi (»Lopudski zbornik«), ali kako to nije ostvareno ponajprije zbog toga što se nisu uspjela namaći potrebna financijska sredstva, članovi ekipe, znanstveni radnici, objavili su poslije svoje radove u »Analima« i drugdje.

U travnju, svibnju i lipnju 1950. održana su u Institutu i 4 radna sastanka. Takve sastanke predviđala su Pravila Instituta. Na tim sastancima podnijeli su svoje referate dr Jorjo Tadić, dr Viktor Novak, dr Milko Kos i Đorđe Radojičić. U prosincu 1950. Institut je organizirao i dvije znanstvene večeri, održane u zgradi JAZU u Zagrebu. Poslije uvodne riječi dra Marka Kostrenčića, u te dvije večeri pročitali su svoje referate, vezane za razna pitanja dubrovačke prošlosti, dr Grga Novak, dr Mirko Deanović, dr Jorjo Tadić, prof. Marijana Gušić, dr Cvito Fisković i inž. Neven Šegvić. Tom je prigodom dr Jorjo Tadić, kao predsjednik Instituta, podnio i izvještaj o cjelokupnom radu Instituta u toj godini.

1951. godina

Nastavljeni su restauratorski radovi u institutskoj zgradi, kao i radovi na uređivanju stambene zgrade. Za te radove samo u toj godini Akademija je utrošila 7,210.222 din.! Zbog tih radova u Institutu još ne postoje svi uvjeti za potpuno miran rad. Pored triju asistenata, postavljenih u prethodnoj godini, postavljen je u toj godini i četvrti asistent — Nikola Ivanišin, diplomirani student književnosti. Institut ima 2 administrativna službenika i porebno tehničko osoblje. Predsjednik Instituta dr Jorjo Tadić podnio je u svibnju ostavku koju je Predsjedništvo JAZU usvojilo i krajem idućeg mjeseca imenovalo za v.d. predsjednika Instituta dra Cvita Fiskovića.

Prema Pravilima Instituta (čl. 4.) opće rukovodstvo i nadzor nad radom Instituta vršilo je Predsjedništvo JAZU. U tom pogledu, počev od ožujka mjeseca, to je — zaključkom Predsjedništva JAZU — izmijenjeno, i otada opće rukovodstvo i nadzor nad radom Instituta vrši Akademijin I odjel za filozofiju i društvene nauke.

U Institutu je održan jedan radni sastanak na kojem su u povodu petstote obljetnice rođenja Marka Marulića pročitali svoje referate dr Jorjo Tadić i Miroslav Pantić. Nastavljen je i znanstvenoistraživački rad na otoku Lopudu, gdje su u rujnu, pod rukovodstvom v. d. predsjednika Instituta dra Cvita Fiskovića, radili asistenti: Nada Beritić, Nikola Ivanišin i Ante Marinović. U toku godine asistenti su, u dogovoru s predsjednikom Instituta, radili veoma aktivno i na ostalim znanstvenim zadacima prema svojim individualnim sklonostima. U iz-

danju Instituta izašla su i prva njegova izdanja, i to: *Spisi dubrovačke kancelarije, knj. I (Uredio dr G. Čremošnik)* i *Kotorski spomenici, knj. I (Uredio dr A. Mayer)*.

1952. godina

Predsjedništvo JAZU u Zagrebu prihvatilo je 27. ožujka te godine novi Pravilnik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije u Dubrovniku. Donošenjem tog Pravilnika prestala su vrijediti Pravila donesena 1949. Zadaci Instituta ostali su nepromijenjeni. Čl. 1 novog Pravilnika ovako je određivao status Instituta: »Historijski institut u Dubrovniku je naučna ustanova Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u sastavu Odjela za filozofiju i društvene nauke te Akademije.«

Naučno vijeće, kako se zvalo prema dotadašnjim Pravilima, u novom Pravilniku se naziva: *Naučni savjet*. Dotadašnja Pravila su određivala da se članovi Naučnog vijeća biraju »između stručnjaka koji se posebno bave prošlošću Dubrovnika i Primorja«. Novi Pravilnik je određivao da se članovi Naučnog savjeta biraju »prvenstveno između pravih članova Akademije«. Dok su dotadašnja Pravila određivala da predsjednik Naučnog vijeća Instituta bude osoba koja je ujedno i predsjednik Instituta, novi Pravilnik je određivao: »Predsjednik Naučnog savjeta bira Predsjedništvo Jugoslavenske akademije, na tri godine, na prijedlog Odjela za filozofiju i društvene nauke između pravih članova Akademije.«

O zadacima Naučnog savjeta govori se u čl. 6 Pravilnika: »Naučni savjet ima slijedeće zadatke: 1. Rješava o glavnim smjericama rada Instituta; 2. Pregleda i podnosi na odobrenje Odjelu poslovnik Instituta predložen po upravi Instituta; odobrava ostala uputstva za rad i unutarnji razvoj Instituta; 3. Raspravlja personalna pitanja Instituta i prosljeđuje prijedloge direktora Instituta, odnosno podnosi svoje prijedloge u tom pogledu Predsjedništvu Akademije; 4. Raspravlja i prosljeđuje upravi Akademije godišnji plan i program rada Instituta, predložen od uprave Instituta; 5. Vršiti izravni nadzor nad izvršenjem plana i programa rada; 6. Pregleda i prosljeđuje upravi Akademije izvještaje o radu Instituta.«

Kako je vidljivo i iz tog citiranog člana, umjesto predsjednika kao rukovodioca Instituta, novi Pravilnik je uveo naziv: direktor Instituta i određivao ovo: »Na čelu Instituta stoji direktor, koji neposredno rukovodi čitavim radom Instituta. Direktora postavlja Predsjedništvo Akademije na prijedlog Odjela za filozofiju i društvene nauke, a po savjetovanju s Naučnim savjetom Instituta. Direktor prisustvuje sjednicama Naučnog savjeta Instituta, kojem podnosi izvještaj o stanju i o toku rada u Institutu te prijedloge u vezi s potrebama Instituta. U odsustvu direktora zamjenjuje ga zamjenik, koga na prijedlog direktora određuje Naučni savjet Instituta.«

Novi Pravilnik odredio je osnivanje i jednog novog organa u Institutu — *Savjetodavnog odbora*, o čijem se sastavu, izboru i zadacima govori u čl. 8: »Direktora Instituta pomaže u njegovu radu Savjeto-

davni odbor Instituta. Taj odbor sačinjavaju rukovodioci radnih jedinica (odjela) Instituta, po jedan predstavnik ustanova u neposrednoj suradnji s Institutom i neki naučni radnici i osobe van Akademije, koje se zanimaju područjima povijesnih nauka iz djelokruga Instituta. Predstavnik suradnih ustanova i ostala lica van Akademije predlaže za članove Savjetodavnog odbora Naučni savjet Instituta po savjetovanju s direktorom Instituta. Njihov se izbor potvrđuje zaključkom sjednice Odjela za filozofiju i društvene nauke. Zadaća Savjetodavnog odbora je: a) da surađuje kod izrade plana i programa rada Instituta; b) da surađuje kod izrade poslovnika i ostalih uputstava za rad Instituta; c) da pripomaže kod koordinacije rada Instituta sa djelatnošću ustanova s kojima taj Institut stručno surađuje; d) da savjetodavno surađuje s vodstvom Instituta u svim ostalim naučnim i organizacionim pitanjima koja predloži vodstvo Instituta i eventualno u pitanjima, koja predlože pojedini članovi Savjetodavnog odbora, a vodstvo Instituta prihvati u svrhu razmatranja. Sjednicom Savjetodavnog odbora predsjedava direktor Instituta.«

U Institutu su te godine radili, pored v. d. direktora dra Cvita Fiskovića, i pet asistenata — peti asistent bio je dr Mirko Zjačić. Budući da je v. d. direktora dr Cvito Fisković morao dolaziti iz Splita u Dubrovnik, zamjenjivao ga je u Institutu asistent Ante Marinović.

Asistenti su te godine obavljali svoj znanstvenoistraživački rad i izvan Dubrovnika: u Cavtatu, Splitu, Trogiru i u Zagrebu. Prema uputama v. d. direktora dra Cvita Fiskovića i prema dogovorima na svojim radnim sastancima oni su te godine u dubrovačkom Historijskom arhivu prepisivali dokumente pisane hrvatskim jezikom i latinicom iz doba Dubrovačke Republike. Bio je to velik zajednički posao, a svrha mu je bila da se prikupljena građa objavi u posebnoj ediciji Instituta pod naslovom »Acta croatica«. Pronalaženje i prepisivanje navedenih dokumenata uspješno je obavljeno tokom te i nekoliko idućih godina. Ti dokumenti bili su potom i sređeni za objavljivanje, ali do njihova objavljivanja nije došlo.

Iste godine u rujnu, u organizaciji Instituta, vršeno je i znanstveno istraživanje Župe dubrovačke. Znanstvenu ekipu (koju su činili 16 znanstvenih i pomoćnih radnika) vodio je v. d. direktora Instituta dr Cvito Fisković. Taj terenski znanstveni rad bio je zamišljen kao početak sistematskog proučavanja područja bivše dubrovačke Astoreje. Prikupljeno je mnogo novih podataka koji su omogućili nastanak nekoliko vrijednih znanstvenih radova. Bila je namjera Instituta da se svi obrađeni rezultati znanstvenog ispitivanja Župe dubrovačke objave u posebnoj knjizi (»Zbornik o Dubrovačkoj župi«), ali kako to nije ostvareno uglavnom zbog toga što se nisu uspjela namaći potrebna financijska sredstva — članovi ekipe (znanstveni radnici) objavili su poslije svoje radove u »Analima« i drugdje.

Treba istaći da je te godine izašao iz tiska I svezak »Anala Historijskog instituta u Dubrovniku«.

U Institutu su u toj godini bili obavljani i mnogi drugi poslovi na daljem sređivanju institutskog arhiva i biblioteke (krajem godine bio je postavljen i stalni bibliotekar). Izvršene su i nove nabave knjiga, časopisa i starog namještaja. Radovi u zgradi Instituta bili su potpuno dovršeni, dok su se radovi na daljem osposobljavanju stambene zgrade nalazili u završnoj fazi.

1953. godina

V. d. direktora i asistenti u istom su sastavu kao i prethodne godine. Krajem siječnja otišao je iz Instituta asistent Miroslav Pantić na svoju novu dužnost u Beogradu. Naučni savjet Instituta čine: dr Grga Novak kao predsjednik i članovi dr Josip Badalić, dr Miho Barada, dr Ivan Božić i dr Mihailo Dinić. V. d. direktora zamjenjivali su tokom godine asistenti Nada Beritić i Ante Marinović.

Održano je 10 radnih sastanaka (od kojih 8 pod predsjedanjem v. d. direktora dra Cvita Fiskovića). Jednom radnom sastanku (u kolovozu) prisustvovao je i predsjednik JAZU dr Andrija Štampar, u jednom (u listopadu) i akademici dr Grga Novak, dr Marko Kostrenčić, dr Josip Badalić i dr Antun Barac. Ti akademici su ovdje održali i svoja javna predavanja, a razgovarali su i s društveno-političkim rukovodiocima grada. Po jedno javno predavanje u toj godini održali su i asistenti Nikola Ivanišin i Ante Marinović. Pored znanstvenoistraživačkog rada u dubrovačkom Historijskom arhivu, asistenti su radili i u Bogišićevoj biblioteci u Cavtatu, a bili su na radu i u Zagrebu (Beritić, Ivanišin, Zjačić) i u Parizu (Marinović). Prema uputama dra Cvita Fiskovića bio je nastavljen i pojedinačni znanstvenoistraživački terenski rad u Župi dubrovačkoj.

1954. godina

Predsjedništvo JAZU dopunilo je Pravilnik Instituta zaključkom da u Naučni savjet ovog Instituta predlaže jednog člana i Odjel za likovne umjetnosti JAZU (preko Odjela za filozofiju i društvene nauke). Savjetodavni odbor Instituta činili su: Lukša Beritić, dr Vladimir Čaldarević, dr Vinko Foretić, dr Božo Glavić, Stjepan Kastropil, Marin Lucijanović, dr Tonko Poković, Justin Velnić i Antonin Zaninović. Iz sastava Naučnog savjeta (prema prethodnoj godini) istupio je dr Josip Badalić, a ušao je novi član — dr Marin Tartaglia.

Radni sastanci održavani su redovito — jedanput mjesečno. Od ukupno 13 tih sastanaka, 6 je održano pod predsjedanjem v. d. direktora dra C. Fiskovića, a jedan pod predsjedanjem predsjednika JAZU dra Andrije Štampara. Znanstvenoistraživački rad asistenata tekao je pretežno u dubrovačkom Historijskom arhivu, zatim u Bogišićevoj biblioteci u Cavtatu, u Splitu, Zagrebu, Veneciji i Parizu. Za svog višemjesečnog studijskog boravka u Parizu asistent A. Marinović redovito je pohađao i tamošnji internacionalni arhivistički tečaj. Krajem te godine otišao je iz Instituta stručni suradnik dr Mirko Zjačić na svoju novu dužnost u Rijeci.

Iste godine izašao je iz tiska II svezak »Anala Historijskog instituta u Dubrovniku«. S obzirom na mogućnost, potrebu i želju da »Anali« redovito izlaze, ugovorena je i njihova razmjena s 36 naših i 17 stranih časopisa i godišnjaka.

1955. godina

Budući da je te godine JAZU, u dogovoru s NO kotara Dubrovnik, preuzela Bogišićevu biblioteku i muzej u Cavtatu, te su ustanove pripojene ovom Institutu. U Institutu su, pored v. d. direktora, radila tri asistenta (N. Beritić, N. Ivanišin i A. Marinović). Krajem godine postavljen je i četvrti asistent — Rafo Bogišić.

Od 12 radnih sastanaka, 6 je održano pod predsjedanjem dra Cvita Fiskovića, jedan pod predsjedanjem dra Grga Novaka i jedan pod predsjedanjem potpredsjednika JAZU Miroslava Krleže. Na sastanku, kojem je predsjedao dr Grga Novak, predsjednik Naučnog savjeta Instituta, razmatrano je pitanje obrade i izdavanja povijesti starog Dubrovnika kao velikog zadatka koji stoji pred Institutom.

Znanstvenoistraživački rad teče prema planu. Radovi asistenata objavljeni su u raznim časopisima. Njihov društveni rad u Dubrovniku također je znatan. Asistent Nikola Ivanišin glavni je i odgovorni urednik novopokrenutog časopisa »Dubrovnik«, koji je krajem godine počeo izlaziti u Dubrovniku.

»Anali« se od te godine razmjenjuju s 54 naše i 30 stranih znanstvenih publikacija.

1956. godina

Radni je sastav, kao i sastav Naučnog savjeta i Savjetodavnog odbora Instituta, isti kao i u prethodnoj godini. Početkom listopada otišao je iz Instituta asistent Nikola Ivanišin na svoju novu dužnost u Zagreb. Krajem prosinca primljen je u Institut novi asistent — Nikola Kojić.

Asistenti su, pored znanstvenoistraživačkog rada u Dubrovniku, radili i u Cavtatu, Splitu, Zadru, Kotoru, Cetinju i u Beogradu. Njihovi radovi objavljeni su u »Analima« i u drugim časopisima.

Održano je 12 radnih sastanaka u Institutu. Jednom od tih sastanaka predsjedavao je predsjednik Naučnog savjeta Instituta dr Grga Novak, a jednom i predsjednik JAZU dr Andrija Štampar.

U izdanju Instituta izašla je knjiga dra Cvita Fiskovića »Prvi poznati dubrovački graditelji« i III svesku »Anala«.

Te godine (od 10. VIII do 1. X) održana je u Institutu izložba ULUH-a.

1957. godina

Cjelokupan rad Instituta tekao je prema utvrđenom planu. Radni sastav, kao i sastav institutskih organa, ostao je isti kakav je bio na kraju prethodne godine. Znanstvenoistraživački rad obavljao se i izvan

Dubrovnika (na Pelješcu, u Cavtatu i u Zagrebu). V. d. direktora dr C. Fisković i asistent A. Marinović održali su po jedno javno predavanje u Dubrovniku. Po jedno predavanje održali su i u Cavtatu asistenti A. Marinović i N. Kojić. U toku godine otišla su iz Instituta dva asistenta, i to u veljači Rafo Bogišić radi prelaska na svoju novu dužnost u Zagrebu a u prosincu Nikola Kojić radi odlaska u SAD.

Izašao je iz tiska i IV—V svezak »Anala«. Od te godine razmjenjuju se »Anali« sa 74 naše i 33 strane znanstvene publikacije!

Institutska biblioteka, arhiv i fototeka obogaćeni su novim prinovima. Uređivan je i institutski park. U završnom su toku i veći adaptacijski građevinski radovi koji se izvode u zgradi bivšeg cavtatskog Kneževa dvora, dodijeljenog JAZU za novi smještaj Bogišićeve biblioteke i muzeja.

1958. godina

Predsjedništvo JAZU — na svojoj sjednici od 17. veljače — potvrdilo je nova Pravila Historijskog instituta u Dubrovniku. U čl. 2 tih Pravila kaže se da je ovaj Institut, u sklopu JAZU, »samostalna naučna ustanova« i da »ima svojstvo pravne osobe«. Iako su zadaci Instituta, dakako, ostali nepromijenjeni, njihova formulacija je — za razliku od onih u prvim Pravilima — nešto proširena, pa je stoga i potrebno da te nove formulacije (iz čl. 4 i 5) ovdje citiramo: »Institut organizira i vrši naučni rad istražujući povijesnu građu u Primorju, posebno na dubrovačkom području; pomaže kulturni i društveni razvitak zemlje, posebno dubrovačkog kraja, radom na aktuelnim naučnim i stručnim problemima i suradnjom s kulturnim i ostalim organizacijama; radi na usavršavanju naučnog i stručnog kadra i stvaranju naučnog i stručnog podmlatka; obilazi i naučno ispituje primorsko, a osobito dubrovačko područje; objavljuje rezultate svog naučnog i stručnog rada i izdaje tiskom povijesne izvore; razvija svestranu naučnu i stručnu suradnju s odgovarajućim naučnim ustanovama, organizacijama i pojedincima u zemlji i inostranstvu; vrši druge naučne i stručne zadatke, koji mu zakonom ili drugim propisima ili odlukom osnivača budu stavljeni u djelokrug rada. Radi ostvarivanja svojih zadataka Institut: osigurava materijalne i druge uvjete za studijski i istraživački rad; organizira raspravljanje problema iz svih oblasti povijesne znanosti (posebno: društveno-ekonomske, pravne povijesti, umjetnosti i književnosti), putem savjetovanja, diskusija i drugih pogodnih oblika; organizira razne oblike rada sa stručnim kadrovima radi njihovog osposobljavanja za samostalan naučni rad; izdaje svoje publikacije. Institut obavlja naučno-istraživačke radove na terenu.«

Ta nova Pravila, pored direktora kao rukovodioca Instituta (s njegovim upravnim pravima i dužnostima), uvode i novi organ upravljanja — *Savjet Instituta*, o kojem se, u čl. 7, kaže: »Savjet Instituta ima 9 članova. Od toga broja bira 3 člana naučno-stručni kolektiv Instituta, a 5 članova imenuje Predsjedništvo JAZU na prijedlog Odjela za filozofiju i društvene nauke iz reda članova Akademije i drugih naučnih,

stručnih i javnih radnika. Direktor Instituta je po položaju član Savjeta. Savjet Instituta bira se, odnosno imenuje na dvije godine.« Savjet Instituta imao je i pravo da bira direktora Instituta (kojeg je u daljem postupku postavljalo Predsjedništvo JAZU na prijedlog Odjela za filozofiju i društvene nauke). Savjet Instituta je imao u svojoj nadležnosti i pravo da, na prijedlog direktora Instituta, imenuje članove Savjetodavnog odbora Instituta na neodređeno vrijeme.

Čl. 15 tih novih Pravila ovako je utvrđivao organizaciju Instituta: »U sklopu Instituta djeluju kao posebne organizacione jedinice Bogišićeva biblioteka i muzej u Cavtatu i Pomorski muzej u Dubrovniku. Odsjeci Instituta jesu: Odsjek za pravno-historijske spomenike i Odsjek za kulturnu historiju. Tajništvo Instituta ima: administraciju, računovodstvo i ekonomat. Pomoćnu radnu jedinicu predstavlja biblioteka sa rukopisnom zbirkom i fototekom.«

Te godine u Institutu je održano 13 sastanaka, kojima je predsjedao direktor Instituta dr Cvito Fisković. Početkom prosinca održan je u Institutu veoma važan sastanak i pod predsjedanjem predsjednika Savjeta Instituta dra Grga Novaka. Na tom sastanku definitivno je zaključeno da se priđe obradi cjelokupne povijesti Dubrovnika i da Institut bude njen izdavalj. Za obradu i izdavanje »Povijesti Dubrovnika« izabrani su suradnici i uredništvo.

U mjesecu travnju, u organizaciji Instituta, održana su dva javna predavanja (predavači su bili dr Cvito Fisković i dr Branko Gušić). Znanstveno osoblje Instituta radilo je na zadacima koji su bili utvrđeni planom rada Instituta.

Tokom proljeća i ljeta održana su u Institutu tri savjetovanja i seminara. U travnju je, pod predsjedanjem akademika dra Branka Gušića, održano savjetovanje o problematici Mljeta, i to poglavito o onom dijelu otoka koji je trebao biti — prema utvrđenom prijedlogu — proglašen nacionalnim parkom. U srpnju je održan međunarodni seminar »Univerzitet danas«, a u kolovozu internacionalni seminar koji je raspravljao o temi »Omladina i kultura danas«.

Treba istaći da je te godine (29. IV) bio svečano otvoren restaurirani Knežev dvor u Cavtatu, u kojem su, prema uputama dra Cvita Fiskovića, postavljeni Bogišićeva biblioteka, arhiv, grafička zbirka i muzej.

1959. godina

U prostorijama Instituta održana su te godine 4 javna predavanja. Predavači su bili akademik dr Grga Novak, akademik dr Fran Kogoj, akademik dr Cvito Fisković i akademik dr Ljubo Babić.

Izašao je svezak VI—VII »Anala Historijskog instituta u Dubrovniku«. »Anali« se te godine zamjenjuju za 43 strane i 84 domaće znanstvene publikacije.

Znanstveni radnici Instituta radili su na svojim individualnim znanstvenim zadacima. Direktor Instituta, dr Cvito Fisković, organizirao je te godine i ekipni znanstveni rad na terenu. Taj rad tekao je na polu-

otoku Pelješcu pod rukovodstvom dr Cvita Fiskovića. Tada su, na području od Stona do Janjine, popisane (i fotografirane) sve pokretne umjetnine i svi povijesni spomenici.

U zgradi Instituta, pored međunarodnog seminara »Univerzitet danas« i međunarodnog kongresa historičara farmacije, održana su i dva sastanka Međunarodnog biroa historičara, pa je tom prigodom bila priređena i izložba historiografskih izdanja JAZU i ostalih izdavača u našoj zemlji.

1960. godina

Te godine, kao posebna radna jedinica, pripojen je Institutu Pomorski muzej u Dubrovniku. Tokom godine održano je 8 radnih sastanaka znanstvenog osoblja, 3 sastanka Savjeta Instituta i 1 sastanak Savjetodavnog odbora. U Institutu je održano jedno javno predavanje (predavač akademik dr Marko Kostrenčić).

U skladu sa znanstvenim zadacima Instituta osnovan je foto-laboratorij. Vršeno je snimanje arhivske građe i povijesnih spomenika u Dubrovniku i okolici što će se nastaviti i narednih godina.

1961. godina

Znanstveno osoblje je imalo 13 radnih sastanaka. Održano je i 5 sastanaka cijelog radnog kolektiva pod predsjedanjem direktora dra Cvita Fiskovića.

Na početku godine znanstveno osoblje Instituta činili su: direktor, znanstveni suradnik Ante Marinović i asistenti Nada Beritić, Ilija Mitić i Stijepo Obad. Krajem veljače asistent Nada Beritić otišla je iz Instituta na svoju novu dužnost u Zagreb. Početkom rujna primljena je u radni odnos nova asistentica Ivanka Kreutz, koja je ostala u Institutu do kraja travnja 1962.

Tokom godine održana su u Institutu 2 predavanja (predavači: akademici dr Marko Kostrenčić i dr Ivo Krbek) i ovi skupovi: »Univerzitet danas«, zatim sastanak s nekoliko povjesničara iz južne Italije, savjetovanje jugoslavenskih i njemačkih povjesničara i sastanak uredništva »Pomorskog zbornika« (kojem su prisustvovali i predstavnici brodarskih poduzeća s područja južnog Jadrana).

Pored zajedničkog posla na kolacioniranju ispisanih dokumenata za zbirku »Acta croatica«, znanstveni radnici Instituta radili su i na ostvarivanju svojih individualnih znanstvenih zadataka. Pod rukovodstvom direktora dra C. Fiskovića nastavljena su i terenska znanstvena istraživanja na Pelješcu.

1962. godina

Izašao je iz tiska svezak VIII—IX »Anala Historijskog instituta u Dubrovniku«. Republički fond za naučni rad dao je financijsku pomoć u iznosu od milijun dinara za rad na »Povijesti Dubrovnika«, koja bi trebala biti objavljena do kraja 1966. godine.

U Institutu je održano više sastanaka znanstvenog osoblja pod predsjedanjem predsjednika Savjeta Instituta dra Grge Novaka i direktora Instituta dra Cvita Fiskovića. Održano je ukupno i 5 javnih predavanja, a predavači su bili dr Marko Kostrenčić, dr Juraj Andrassy, dr Cvito Fisković i Josip Luetić. U Institutu je i te godine održan međunarodni seminar »Univerzitet danas«.

Uz kolektivni rad znanstvenog osoblja (nastavak kolacioniranja dokumenata za zbirku »Acta croatica«) i njihovo izvršavanje individualnih znanstvenih zadataka, vršeno je i terensko znanstveno istraživanje na Šipanu i naročito na Lastovu.

Te godine je — odlukom Savjeta Instituta, a na temelju zakonskih propisa koji vrijede za muzeje u muzejsku djelatnost — odvojen Pomorski muzej u Dubrovniku od ovog Instituta. Bogišićeva biblioteka i muzej u Cavtatu ostaju i dalje radna jedinica Instituta.

1963. godina

Održano je 12 sastanaka znanstvenog osoblja pod predsjedanjem predsjednika Savjeta Instituta akademika dra Grge Novaka i direktora Instituta akademika dra Cvita Fiskovića. Na tim je sastancima pored ostalog analiziran rad znanstvenog osoblja i utvrđivani njegovi dalji zadaci. U Institutu je te godine započeo raditi (i radio do odlaska na odsluženje vojnog roka) novi asistent Miljenko Foretić.

Pod rukovodstvom akademika dra Cvita Fiskovića vršen je i terenski znanstveni rad na otočiću Majsanu (arheološka iskanja).

Zaključkom Savjeta Instituta pripojena je ovom Institutu novoustavljena i posebno organizirana jedinica — Spomen-zbirka Vlaha Bukovca u Cavtatu. ~~Ta~~ zbirka se nalazi u rodnoj kući Vlaha Bukovca, a otkupio ju je zajedno s interijerom, zbirkom dokumenata o umjetničkom životu i djelovanju, kao i znatnim brojem umjetnikovih radova (74 slike i 109 skica i crteža) Republički savjet za kulturu financijskim sredstvima dobivenim u tu svrhu od Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske. Izbor eksponata i cjelokupnu postavu zbirke izvršio je direktor Instituta dr Cvito Fisković.

1964. godina

Tokom godine održano je 14 radnih sastanaka znanstvenog osoblja pod predsjedanjem predsjednika Savjeta Instituta dra Grge Novaka i direktora Instituta dra Cvita Fiskovića. U Institutu su održana 3 javna predavanja (predavač dr Ivo Krbek). Pod rukovodstvom dra C. Fiskovića vršeni su dalji znanstvenoistraživački radovi na otočiću Majsanu. Znanstveni suradnik, A. Marinović, te asistenti I. Mitić, S. Obad i M. Foretić (koji je nastavio rad u Institutu poslije odsluženja vojnog roka) radili su na ostvarivanju svojih individualnih znanstvenih zadataka. Krajem te godine otišao je iz Instituta asistent S. Obad na svoju novu dužnost u Zadar.

Savjet Instituta na svojoj sjednici 15. prosinca te godine donio je Statut Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, a u skladu sa zakonskim propisima koji su određivali uvođenje samoupravnih odnosa i u ustanovama. U čl. 9. tog Statuta kaže se za ovaj Institut da je on »samostalna naučna ustanova i samoupravna radna organizacija«. O organima upravljanja u Institutu govori čl. 33 koji određuje: »Organi upravljanja u Institutu jesu: a) Radna zajednica, b) Savjet, c) Naučno-stručni kolektiv, d) Direktor«. Donošenjem tog Statuta prestala su vrijediti Pravila iz 1958. s njihovim kasnijim izmjenama i dopunama.

1965. godina

Te godine, pored radnih sastanaka znanstvenog osoblja (pod predsjedanjem akademika dra Grge Novaka i akademika dra Cvita Fiskovića), održavani su i sastanci Radne zajednice Instituta. U Institutu su održana i 4 javna predavanja. Predavači su bili akademici dr Ivo Krbek, dr Ferdo Čulinović i dr Josip Torbarina.

Pod rukovodstvom dra Cvita Fiskovića nastavljen je znanstvenoistraživački rad na otočiću Majsanu. Znanstveni suradnik A. Marinović i asistenti I. Mitić i M. Foretić radili su na svojim posebnim znanstvenim zadacima.

1966. godina

Izašao je iz tiska svezak X—XI »Anala Historijskog instituta u Dubrovniku« i posebno izdanje Instituta, knjiga akademika dra Cvita Fiskovića »Kultura dubrovačkog ladanja (Sorkočevićev ljetnikovac na Lapadu)«. Važno je istaći da je u tom svesku »Anala« otpočeto objavljivanje »Povijesti Dubrovnika«; taj put kao prilog »Analima« tiskan je njen prvi dio: »Povijest Dubrovnika od najstarijih vremena do početka VII stoljeća (do propasti Epidauruma)« akademika dra Grge Novaka.

Terenski znanstvenoistraživački rad i posebni pojedinačni znanstveni zadaci u Institutu obavljani su kao i prethodne godine. Znanstveni suradnik Ante Marinović sudjelovao je referatom i u radu IX međunarodnog kongresa pravnih historičara Čehoslovačke i Mađarske, održanog u mjesecu studenom u Smolnicama. Jedan njegov referat (jer osobno nije mogao biti prisutan) pročitan je početkom rujna i na I međunarodnom kongresu balkanologa i historičara jugoistočne Evrope u Sofiji. Asistent Ilija Mitić bio je dva mjeseca i u SR Njemačkoj, proučavajući veze Dubrovnika s njemačkim lukama u 17. i 18. st. Te godine asistent Miljenko Foretić ušao je u uredništvo časopisa »Dubrovnik«.

1967. godina

Održano je 7 sastanaka znanstvenog osoblja Instituta pod predsjedanjem direktora dra Cvita Fiskovića. U sklopu proslave 100-godišnjice JAZU taj Institut je organizirao u svojim prostorijama za dubrovačku

javnost jedno predavačko veče, na kojem su, poslije uvodne riječi direktora dra Cvita Fiskovića, govorili znanstveni suradnik Ante Marinović i asistenti Ilija Mitić i Miljenko Foretić. U povodu 330-godišnjice rođenja Petra Kanavelića Institut je bio suorganizator znanstvenog savjetovanja u Korčuli, na kojem su podnijeli svoje referate i direktor Instituta dr C. Fisković, te znanstveni suradnik A. Marinović i asistent M. Foretić.

U Institutu bio je održan simpozij u povodu 400-godišnjice smrti Marina Držića. Taj simpozij su organizirali JAZU i Stanfordsko sveučilište iz SAD. Na tom simpoziju pročitali su svoje referate direktor Instituta dr C. Fisković i asistent M. Foretić.

Pojedinačni znanstveni zadaci znanstvenih radnika Instituta izvršavani su prema utvrđenom planu, a bio je, pod rukovodstvom direktora Instituta, nastavljen i terenski znanstvenoistraživački rad na otočičima Majsanu, Lučnjaku i Rogaču, te na poluotoku Pelješcu u selu Glabalo.

1968. godina

Znanstveni zadaci u Institutu i terenski znanstvenoistraživački rad pod rukovodstvom direktora Instituta dra Cvita Fiskovića vršeni su kao prethodne godine. Direktor Instituta i asistent I. Mitić vršili su te godine i dopunska terenska istraživanja na području Župe dubrovačke.

Nastavljeno je sređivanje i upotpunjavanje institutske biblioteke i institutskog arhiva, kao i dalje sređivanje Bogišćeve biblioteke u Cavtatu (s arhivom i muzejem u njenom sklopu) i Spomen-zbirke Vlaha Bukovca u Cavtatu. Održano je tokom godine i 5 radnih sastanaka pod rukovodstvom direktora Instituta dra Cvita Fiskovića.

Akademik dr C. Fisković vršio je te godine arhivska istraživanja i u Vatikanu. U srpnju je sudjelovao svojim referatom i na međunarodnom skupu »Venezia e levante« u Veneciji, a u prosincu održao je dva predavanja u Rimu. Asistent Ilija Mitić sudjelovao je svojim referatom i u radu simpozija o Marinu Getaldiću, koji je krajem rujna i početkom listopada održan u ovom Institutu, a organizirao ga je Institut za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih nauka JAZU iz Zagreba. Ilija Mitić pripremio je i poslao svoj referat i za II međunarodni kongres afrikanista u Dakru.

1969. godina

Direktor Instituta, akademik dr C. Fisković, proučavao je pored ostalog i spomenike u Župi dubrovačkoj; znanstveni suradnik A. Marinović istraživao je građu za svoje radove iz područja gospodarske i pravne povijesti starog Dubrovnika; asistent I. Mitić dovršio je svoju doktorsku disertaciju »Konzulati i konzularna služba Dubrovačke republike od velikog potresa 1667. g. do pada Republike 1808. g. uz poseban prikaz dubrovačkih konzulata i konzularne službe od najstarijih

vremena do velikog potresa«, a asistent M. Foretić istraživao je građu za svoje radove s područja kulturne povijesti. Oni su u toj godini objavili ili predali za objavljivanje više svojih znanstvenih radova.

Znanstveni suradnik A. Marinović surađivao je s nekim znanstvenim ustanovama i izvan naše zemlje, te im pružio niz znanstvenih usluga.

1970. godina

Izašao je XII svezak »Anala Historijskog instituta u Dubrovniku«. Institut je i tokom te godine održavao veze s nekim našim i stranim znanstvenim ustanovama.

U izvršavanju svojih pojedinačnih znanstvenih zadataka znanstveni radnici Instituta radili su u duhu ustaljene prakse, istražujući novu građu, te obrađujući i objavljujući svoje radove. Znanstveni suradnik Ante Marinović radio je na izučavanju i obradi državno-pravnog ustrojstva i međunarodnog položaja Dubrovačke Republike te agrarno-proizvodnih odnosa na tom području do sredine 16. st. Obradio je još i društveno-gospodarske prilike na Korčuli u drugoj polovici 18. st. Sudjelovao je svojim referatom i u radu II međunarodnog kongresa balkanologa i historičara jugoistočne Evrope, održanog u mjesecu travnju u Ateni. Asistent Ilija Mitić obranio je u lipnju svoju doktorsku disertaciju na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Napisao je te godine nekoliko radova s područja političkih i gospodarskih veza starog Dubrovnika s nekim lučkim mediteranskim gradovima, kao i oveći rad o ulozi dubrovačkih konzula u razvoju dubrovačke prekomorske i kopnene trgovine. Asistent Miljenko Foretić radio je na izučavanju i obradi kazališnog života u starom Dubrovniku. Izradio je i vrlo opširnu bibliografiju rukopisnih djela Petra Kanavelića, dovršio rad o vezama Jaroslava Čermaka s našim istaknutijim ljudima i objavio vodič za turiste »Dubrovnik i okolica«.

Asistenti Ilija Mitić i Miljenko Foretić sudjelovali su svojim referatima i na znanstvenom savjetovanju o dubrovačkoj diplomaciji, održanom u ovom Institutu u mjesecu kolovozu, koje je organizirala JAZU u suradnji sa Standfordskim sveučilištem iz SAD. U istom mjesecu asistent I. Mitić održao je i jedno predavanje grupi srednjoškolskih profesora iz Riversidea (California), koji su tada posjetili Dubrovnik. Asistent M. Foretić sudjelovao je svojim referatom i u radu simpozija, održanom u mjesecu studenom u Šibeniku i Zadru, a u povodu stote godišnjice od prelaska Dalmatinskog sabora u ruke narodnjačke većine.

1971. godina

Priveden je kraju rad na pripremi II dijela »Povijesti Dubrovnika«, koji obuhvaća razdoblje od postanka Dubrovnika do 1205. godine.

Izvršavajući svoje pojedinačne znanstvene zadatke znanstveni radnici Instituta obradili su više tema i objavili više svojih znanstvenih radova. Znanstveni suradnik Ante Marinović napisao je ove veće radove: »Kommunalno državno uređenje i međunarodnopravni položaj Dubrovačke

republike« i »O postanku i historijskom razvitku Cavtata s posebnim osvrtom na gradnju njegovih srednjovječnih utvrda«. Za simpozij koji je organizirao Balkanološki institut Srpske akademije nauka i umjetnosti pripremio je referat »Običajno pravo i samouprave u bivšoj Dubrovačkoj Republici i njihovo izučavanje«. Znanstveni suradnik Ilija Mitić radio je dalje na obradi uloge dubrovačkih konzula u razvoju konzularne službe na Balkanu i naročito u mediteranskim i istočnoatlantskim lukama. Obradio je veze starog Dubrovnika i sjeverno-njemačkih luka, a započeo i znanstvenoistraživački rad na izučavanju odnosa između dviju jadranskih republika — Dubrovnika i Venecije. U mjesecu travnju održao je jedno predavanje na IV međunarodnom kongresu lingvisti mediteranskih zemalja u Dubrovniku. Asistent Miljenko Foretić nastavio je znanstvenoistraživački rad na izučavanju odnosa između Dubrovačke Republike i Austrije u 18. st. Nadalje, radio je na istraživanju kazališnog života u starom Dubrovniku. Suradnik je »Leksikona hrvatske književnosti« (koji namjerava izdati »Školska knjiga« u Zagrebu) i za taj leksikon napisao je niz priloga.

Od 1. veljače vrši dužnost direktora Instituta prof. Mato Kapović, inače direktor Historijskog arhiva u Dubrovniku. (Prethodni direktor Instituta, akademik dr Cvito Fisković, napustio je tu dužnost u Institutu još 17. VIII 1969.) Krajem travnja te godine otišao je iz Instituta znanstveni suradnik Ante Marinović zbog prelaska na svoju novu dužnost u Kotoru.

1972. godina

Glavni rad Instituta tekao je u izvršavanju pojedinačnih znanstvenih zadataka.

V. d. direktora Mato Kapović radio je na izučavanju političkih prilika u Dubrovniku u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća. Znanstveni suradnik dr Ilija Mitić priredio je za tisak svoju doktorsku disertaciju. Objavio je radove »O predstavnicima Dubrovačke republike u zemljama sjeverne Afrike« i »Dubrovački konzulati i konzularna služba od najranijeg vremena do potresa 1667. godine«. Napisao je i rad »Dubrovnik i Levant od velikog potresa 1667. g. do ukinuća Republike«. Boravio je i u SR Njemačkoj radi proučavanja gospodarskih odnosa starog Dubrovnika s Nürnbergom i za to vrijeme (u povijesnom seminaru sveučilišta u Mainzu i Freiburgu) održao više predavanja o Dubrovačkoj Republici kao slobodnoj državi na Balkanu i njenoj ulozi u evropskoj povijesti. Asistent Branko Kirigin sudjelovao je u znanstvenoistraživačkom radu na terenu (arheološka iskapanja na Koločepu, koja je organizirao Zavod za zaštitu spomenika kulture iz Dubrovnika). Obišao je i teren Konavala i utvrdio na čemu bi, kao arheolog po struci, trebao raditi. Započeo je rad na sređivanju numizmatičke zbirke u Bogišćevoj biblioteci i muzeju u Cavtatu.

1973. godina

U izdanju Instituta izašla je knjiga znanstvenog suradnika dr Ilije Mitića »Konzulati i konzularna služba starog Dubrovnika«. On je te godine objavio još i ove radove: »Dubrovnik i Levant od velikog potresa 1667. g. do ukinuća Republike«, »O predstavnicima stranih država u Dubrovniku do sredine XVII stoljeća«, »O predstavnicima stranih država u Dubrovniku od sredine XVII st. do ukinuća Republike« i »O poslovima dubrovačkog vice-konzula u Napulju krajem 18. st.«. Boravio je u SR Njemačkoj sa znanstvenim zadacima i aktivnošću kao i prethodne godine.

V. d. direktora Mato Kapović objavio je rad »Pobune seljaka u Dubrovačkom primorju, Konavlima i na Pelješcu 1919. i 1920.«. Asistent Branko Kirigin objavio je rad »Dopuna pluteja s Koločepa« i nekoliko prikaza, među kojima i prikaz I dijela knjige »Povijest Dubrovnika« dra Grge Novaka.

Navedeni znanstveni radnici vršili su i znanstvenoistraživački rad u skladu s utvrđenim planovima i pojedinačnim znanstvenim zadacima.

U povodu 80-godišnjice rođenja akademika Miroslava Krleže održan je u mjesecu kolovozu u ovom Institutu, a u organizaciji VI odjela JAZU i Dubrovačkih ljetnih igara, razgovor o književnom djelu Miroslava Krleže. Taj skup, kojem su prisustvovali domaći i strani književni kritičari, pisci, glumci i redatelji, vodio je akademik Marijan Matković.

1974. godina

Dovršen je i tiskan II dio »Povijesti Dubrovnika« (od postanka Dubrovnika do 1358. godine), čiji je autor dr Josip Lučić. Nastavlja se rad na pripremi III dijela »Povijesti Dubrovnika«, koji obrađuje akademik dr Grga Novak. Od 1. veljače stupili su na dužnost u Institutu viši znanstveni suradnici dr Marko Fotez i dr Ivo Perić.

Pojedinačni znanstveni zadaci znanstvenog osoblja Instituta odvijat će se u okviru ovog plana rada: V. v. direktora Mato Kapović nastavit će proučavanje društveno-političkih prilika i djelovanje istaknutih političkih ličnosti u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća. Radit će i na izradi knjige o razvoju radničkog pokreta u Dubrovniku od sedamdesetih godina 19. st. do 1941. Viši znanstveni suradnik dr Ivo Perić dovršit će i objaviti svoje ranije započete radove s područja kulturne povijesti u vrijeme dalmatinskog narodnog preporoda, objavit će pisma Nika Nardellija i Ante Trumbića pisana Peru Čingriji, napisat će oveći rad o političkom formiranju i djelovanju Frana Supila u Dubrovniku, a objavit će i ranije dovršenu knjigu »Borba za ponarođivanje dalmatinskog školstva (1860—1918)«. Viši znanstveni suradnik dr Marko Fotez radit će na daljem proučavanju stare dubrovačke komediografije i s tog područja objaviti nekoliko radova. Posebno će se uključiti u rad oko proslave 25-godišnjice Dubrovačkih ljetnih igara svojom suradnjom u zborniku o Igrama, koji se namjerava izdati. Znanstveni suradnik

dr Ilija Mitić nastavit će istraživanje i obradivanje veza između Dubrovnika i Venecije, između Dubrovnika i Genove, te između Dubrovnika i luka južne Italije (Bari, Barletta, Molfetta, Trani, Vieste i dr.). Radit će i na istraživanju pomorsko-trgovačkih veza starog Dubrovnika s lukama Kvarnera i Istre. Asistent Miljenko Foretić dovršit će i objaviti rad o odnosima Dubrovačke Republike i Austrije u 18. st. Također će završiti i svoju doktorsku disertaciju kojoj je tema društveno-političke i kulturne prilike u Dubrovniku od pada Republike do ponarodiivanja dubrovačke općine (1869. g.). Asistent Branko Kirigin otišao je krajem travnja iz Instituta na svoju novu dužnost u Split. Inače je do odlaska pored ostalog dovršavao i prijevod djela A. J. Evansa »Antiquarian reasearches in Illyricum«.

Prema novom Statutu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i analognoj odluci Predsjedništva JAZU ovaj Institut (u čijem se sklopu nalaze Bogišićeva biblioteka i muzej u Cavtatu, te Spomen-zbirka Vlahu Bukovca u Cavtatu) postao je od ove godine sastavni dio *Centra za znanstvena istraživanja JAZU u Dubrovniku*. Taj Centar obuhvaća osim ovog Instituta još i ove Akademijine ovdašnje ustanove: Zavod za historijska istraživanja južne Dalmacije i Zavod za zaštitu materijala od utjecaja morske vode i za desalinizaciju. Za predsjednika Centra, postavljen je akademik dr Grga Novak.

U ovoj kronici rada Instituta (1950—1974), nastaloj na osnovi izvještajnih publikacija o radu koje zajedno s planovima rada svake godine objavljuje JAZU u Zagrebu, nije bilo moguće iznijeti svaki podatak, jer smo morali voditi računa da ovaj napis, a u njegovu okviru i ta kronika, ne bude previše opširan. Osim onoga što je već izneseno, a što dovoljno jasno ilustrira rad ovog Instituta, potrebno je istaći da su znanstveni radnici Instituta, povezujući Institut s njegovom društvenom sredinom svojom javnom aktivnošću, održali niz predavanja za građanstvo Dubrovnika, sudjelovali u govornim emisijama Radio-Dubrovnika i Radio-Zagreba, objavili niz članaka u lokalnim časopisima (»Dubrovnik« i »Naše more«) i u lokalnom listu (»Dubrovački vjesnik«).

III. BIBLIOGRAFIJA IZDANJA

A) *Radovi objavljeni u »Analima Historijskog instituta u Dubrovniku«*

Institut izdaje svoj godišnjak pod nazivom »Anali Historijskog instituta u Dubrovniku«. U proteklih 25 godina izašlo je 12 svezaka »Analila«, u kojima su 92 suradnika objavila 201 rad na ukupno 4.335 stranica. Dat ćemo ovdje ukratko i ostale поблиže podatke o »Analima«, i to: kad je izašao pojedini svezak, gdje je tiskan, u koliko primjeraka, s koliko priloga, na koliko stranica i sastav uredništva:

— Sv. I, Dubrovnik 1952, tiskara »Ivo Čubelić« u Dubrovniku (2.000 primjeraka), 26 priloga, 496 stranica, uređivački odbor: dr Grga Novak, dr Miho Barada i dr Cvito Fisković (glavni urednik).

— *Sv. II*, Dubrovnik 1953, tiskara »Ivo Čubelić« u Dubrovniku (1.700 primjeraka), 25 priloga, 429 stranica, uređivački odbor: dr Cvito Fisković (gl. urednik), dr Marko Kostrenčić i dr Grga Novak.

— *Sv. III*, Dubrovnik 1954, tiskara »Ivo Čubelić« u Dubrovniku (1.700 primjeraka), 26 priloga, 579 stranica, uređ. odbor kao i u sv. II.

— *Sv. IV—V*, Dubrovnik 1956, tiskara »Ivo Čubelić« u Dubrovniku (1.700 primjeraka), 31 prilog, 718 stranica, uređ. odbor kao i u sv. II i III.

— *Sv. VI—VII*, Dubrovnik 1959, tiskara »Ivo Čubelić« u Dubrovniku (1.000 primjeraka), 29 priloga, 439 stranica, uređ. odbor kao i u sv. II, III i IV—V.

— *Sv. VIII—IX*, Dubrovnik 1962, tiskara »Ivo Čubelić« u Dubrovniku (1.000 primjeraka), 31 prilog, 652 stranice, uređ. odbor isti kao i u sv. II, III, IV—V, VI—VII.

— *Sv. X—XI*, Dubrovnik 1966, tiskara »Ivo Čubelić« u Dubrovniku (1.000 primjeraka), 19 priloga, 633 stranice, uređ. odbor isti kao i u prethodnim svescima (od II do VIII—IX). U tom svesku naveden je još i tajnik uređivačkog odbora Ante Marinović.

— *Sv. XII*, Dubrovnik 1970, tiskara »Slobodne Dalmacije« u Splitu (1.000 primjeraka), 14 priloga, 389 stranica, uredili dr Grga Novak i dr Cvito Fisković (gl. urednik).

Radove objavljene u »Analima«, a koji čine sadržaj ove bibliografije, svrstali smo u 11 cjelina, i to ovako:

I. POVIJEST

(politička, pravna, kulturna i dijelom gospodarska)

1. *Antoljak, Stjepan*: Tko je zapravo bio Brunellijev zadarski knez »Paolo Svigno«?, VI—VII/1959, str. 73—75.
2. *Beritić, Nada*: Matutinovićev proces u Splitu 1793. godine, IV—V/1956, str. 571—582.
3. *Beritić, Nada*: Pisma Stjepana Rajčevića Johannesu Mülleru, VI—VII/1959, str. 297—307.
4. *Brandt, Miroslav*: Dubrovnik i heretička Bosna u prvoj polovini XIII stoljeća, XII/1970, str. 27—57.
5. *Brlak, Mijo*: Tri rukopisna kodeksa iz dubrovačke prošlosti, III/1954, str. 135—147.
6. *Butorac, Pavao*: Proces o martolozima 1477. godine u Kotoru (Prilog za kulturnu povijest oblasti hercega Vlatka prije njezina konačnog pada pod turski jaram), I/1952, str. 133—144.
7. *Butorac, Pavao*: Dva nepoznata rukopisa Marka Martinovića, I/1952, str. 359—384.
8. *Butorac, Pavao*: Teritorijalni razvitak Kotora, X—XI/1966, str. 43—101.

9. *Čičin-Šain, Ćiro*: Arhivske bilješke o F. Kritonu (o. 1674—1736) — Prilog Građi za historiju Šplitske akademije ilirske, VI—VII/1959, str. 349—352.
10. *Čolak, Nikola*: Otpor ribara zadarskog otočja u XVI stoljeću protiv obaveza samostanu sv. Krševana u Zadru, IV—V/1956, str. 503—526.
11. *Čremošnik, Gregor*: Postanak i razvoj srpske ili hrvatske kancelarije u Dubrovniku, I/1952, str. 73—84.
12. *Čremošnik, Gregor*: Isprave zahumskog kneza Dese, III/1954, str. 71—74.
13. *Dadić, Žarko*: Nastava matematike, fizike i astronomije u Dubrovniku krajem 18. i početkom 19. stoljeća, X—XI/1966, str. 333—345.
14. *Dadić, Žarko*: O prirodnoznanstvenom rukopisu »Philosophia Newtoniana« iz XVIII stoljeća u naučnoj knjižnici u Dubrovniku, XII/1970, str. 331—343.
15. *Despot, Miroslava*: O neobjelodanjenom rukopisu Josipa Mikocizija: »Notitiae historicae de civitate Fluminensi«, VI—VII/1959, str. 303—314.
16. *Duboković, Niko*: Stvaranje i razvoj jednog zemljišnog posjeda na Hvaru, IV—V/1956, str. 659—672.
17. *Ferri, Rafo*: Prilog poznavanju ilirske mitologije, II/1953, str. 419—429.
18. *Foretić, Uinko*: Dvije isprave zahumskog kneza Dese o Mljetu iz 1151. godine, I/1952, str. 63—72.
19. *Foretić, Uinko*: Iz arhiva obitelji Vickovića u Zupcima kod Bara uz objašnjenje o Hrvat-baši, IV—V/1956, str. 651—658.
20. *Foretić, Uinko*: Dubrovački arhiv u Srednjem vijeku, VI—VII/1959, str. 315—336.
21. *Hrabak, Bogumil*: Dubrovačke vesti o Skender-begu Crnojeviću i Crnoj Gori pod njegovom vlašću, VI—VII/1959, str. 419—439.
22. *Ivanišin, Nikola*: Bogišić u Odesi 1871. godine, II/1953, str. 411—418.
23. *Jurić, Šime*: Prilozi biografiji Ivana Gazulića, VIII—IX/1962, str. 447—479.
24. *Kapor, Ambroz*: Jedan poljoprivredni posjed na otoku Korčuli u XVI stoljeću, X—XI/1966, str. 207—223.
25. *Katić, Lovre*: Fundacionalne i druge isprave sv. Mihovila u Solinu, III/1954, str. 53—69.
26. *Katić, Lovre*: Četiri poljičke isprave iz XIV stoljeća u splitskom kaptolskom arhivu, II/1953, str. 87—100.
27. *Katić, Lovre*: Novi arhivski podaci o Tomi Nigeru, IV—V/1956, str. 231—234.
28. *Katić, Lovre*: Gospodarsko stanje Splita i okolice po desetini u prvoj polovici XIX stoljeća, VI—VII/1959, str. 77—96.

29. *Krizman, Bogdan*: Memoire Bara Bettere austrijskom generalu T. Milutinoviću o Dubrovačkoj republici iz 1815. g., I/1952, str. 423—463.
30. *Lucianović, Marin*: Lastovo u sklopu Dubrovačke republike, III/1954, str. 253—295.
31. *Lučić, Josip*: Pisma Meda i Nika Velikog Pucića Ivanu Kukuljeviću, II/1953, str. 383—394.
32. *Lučić, Josip*: Pseudo-Skilakov Arion i Rijeka Dubrovačka, VI—VII/1959, str. 117—120.
33. *Lučić, Josip*: Historijska topografija dubrovačke Astoreje (do god. 1366), VIII—IX/1962, str. 257—299.
34. *Lučić, Josip*: Grane privrede u dubrovačkoj Astoreji (do u polovinu XIV st.), X—XI/1966, str. 135—164.
35. *Lučić, Josip*: Lopud i Koločep u XIII stoljeću, XII/1970, str. 81—111.
36. *Macan, Trpimir*: Dubrovački barabanti u XVI stoljeću, VIII—IX/1962, str. 301—323.
37. *Maixner, Rudolf*: Vito Bettera-Vodopić, III/1954, str. 407—426.
38. *Marinović, Ante*: Prilog poznavanju dubrovačkih bratovština, I/1952, str. 233—245.
39. *Marinović, Ante*: Lopudska Universitas (Pravni položaj otoka Lopuda u Dubrovačkoj republici), III/1954, str. 181—235.
40. *Milović, Jevto*: »Dnevnik o razvoju pregovora suda od kmetstva na Paštrovskoj Planini« od Eduarda Grija iz 1841. god., IV—V/1956, str. 613—642.
41. *Mitić, Ilija*: Orlandov stup u Dubrovniku, X—XI/1966, str. 233—254.
42. *Mitić, Ilija*: Nadzornik oružanih snaga i guverner oružja XVII—XIX stoljeća u Dubrovačkoj republici, XII/1970, str. 277—296.
43. *Mošin, Uladimir*: Bogišićev dalmatinski rukopis i mlađa redakcija Dušanova zakonika, II/1953, str. 9—58.
44. *Muljačić, Žarko*: Istraga protiv Jakobinaca 1797. godine u Dubrovniku, II/1953, str. 235—252.
45. *Muljačić, Žarko*: O strankama u starom Dubrovniku (Prilog povijesti dubrovačkog društva 18. stoljeća), VI—VII/1959, str. 25—40.
46. *Muljačić, Žarko*: F. Münster, R. Bošković i rimska kolonija hrvatskih latinista, XII/1970, str. 345—354.
47. *Novak, Grga*: Obnova i naseljavanje otoka Visa poslije haranja Katalonaca 1483. godine, I/1952, str. 1—18.
48. *Novak, Grga*: Veleizdajnički proces u Dubrovniku godine 1861—1862, III/1954, str. 75—84.
49. *Novak, Grga*: Prilike na otoku Visu od XVI do XVIII stoljeća, II/1953, str. 149—166.
50. *Novak, Grga*: Pogled u ekonomske prilike Visa u prvoj polovini XIX stoljeća — Bijeda i uspon jednog našeg otoka za vrijeme austrijske vladavine od Bečkog kongresa do pada Bachovog apsolutizma, VI—VII/1959, str. 9—24.

51. *Novak, Grga*: Borba za narodni jezik u školama, sudovanju i redovanju u Dalmaciji (Prilog Narodnom preporodu u Dalmaciji), VIII—IX/1962, str. 11—29.
52. *Novak, Grga*: Povijest Dubrovnika od najstarijih vremena do početka VII stoljeća (do propasti Epidauruma) — Prilog Analima: Povijest Dubrovnika, I—X—XI/1966, str. 3—84.
53. *Novak, Grga*: Dubrovački potres 1667. i Mletci, XII/1970, str. 9—25.
54. *Novak, Maja*: Dubrovnik u sedamdesetim godinama XVIII stoljeća (Izvještaj carskoj vladi u Beču — 1. poglavlje), VI—VII/1959, str. 267—282.
55. *Novak, Maja*: Organizacija vlasti i odnos crkve i države u Dubrovniku u XVIII stoljeću, VIII—IX/1962, str. 413—438.
56. *Obad, Stijepo*: Preporodni spis Ivana Nikolića. Prilog proučavanju Narodnog preporoda u Dalmaciji, VIII—IX/1962, str. 643—652.
57. *Obad, Stijepo*: Prvi pokušaj sjedinjenja Konavala s ostalim hrvatskim krajevima, XII/1970, str. 355—365.
58. *Ostojić, Ivan*: Postanak samostana sv. Benedikta u Splitu, VIII—IX/1962, str. 49—64.
59. *Putanec, Valentin*: Onomastički prinosi na temelju mletačke kronike Martina da Canal, I/1952, str. 171—181.
60. *Skok, Petar*: Postanak Splita, I/1952, str. 19—62.
61. *Sližinski, Jerzy*: Veze Baltazara Bogišića s Poljacima, VI—VII/1959, str. 337—347.
62. *Stulli, Bernard*: Prilozi pitanju o redakcijama knjige statuta grada Dubrovnika, III/1954, str. 85—118.
63. *Sundrica, Zdravko*: O školskim prilikama na teritoriju Dubrovačke republike u XVIII vijeku, X—XI/1966, str. 291—307.
64. *Vinaver, Uuk*: Dubrovačko-albanski ekonomski odnosi krajem XVI veka, I/1952, str. 207—231.
65. *Vinaver, Uuk*: Trgovina bosanskim robljem tokom XIV veka u Dubrovniku, II/1953, str. 125—147.
66. *Vinaver, Uuk*: Dubrovačka nova ekonomska politika početkom XVII veka, IV—V/1956, str. 417—453.
67. *Vinaver, Uuk*: Kursevi moneta u Dubrovniku 18. veka (I dio), VI—VII/1959, str. 233—248.
68. *Vinaver, Uuk*: Kursevi moneta u Dubrovniku XVIII veka (II dio), VIII—IX/1962, str. 481—498.

II. ARHEOLOGIJA, EPIGRAFIKA, DIPLOMATIKA I SFRAGISTIKA

69. *Aleksova, Blaga*: Gde je sahranjena Marija Paleologova? (U vezi s jednim grobnim nalazom), IV—V/1956, str. 213—229.
70. *Čremošnik, Gregor*: Dubrovački pečati Srednjega vijeka, IV—V/1956, str. 31—47.

71. *Foretić, Vinko — Marinović, Ante*: Natpis iz XIV stoljeća na Dupcu kod Dubrovnika, VIII—IX/1966, str. 165—176.
72. *Marović, Ivan*: Arheološka istraživanja u okolici Dubrovnika, IV—V/1956, str. 9—30.
73. *Marinović, Ante*: Epigrafski spomenici o rimskom namjesniku Dolabelli u Cavtatu, VI—VII/1959, 121—128.
74. *Mošin, Uladimir*: Sankcija u vizantijskoj i u južnoslavenskoj ćirilskoj diplomaciji, III/1954, str. 27—52.
75. *Petrov, Konstantin*: Jedna euharistijska labis u Makedoniji, VIII—IX/1962, str. 37—48.

III. KNJIŽEVNOST I JEZIKOSLOVLJE

76. *Berić, Dušan*: Andrija Dorotić i njegove pjesme, I/1952, str. 465—476.
77. *Berić, Dušan*: Život i književno djelo Splićanina Petra Macukata, III/1954, str. 433—442.
78. *Berić, Dušan*: Nekoliko bilježaka o Martinu Benetoviću i njegovu radu, IV—V/1956, str. 373—391.
79. *Berić, Dušan*: Gundulićev Osman u prijepisu Makaranina Fabijana Blaškovića iz 1764. godine, VIII—IX/1962, str. 325—329.
80. *Berić, Dušan*: O autorstvu narodne pjesme na epos Petra Kanavelovića »Sveti Ivan biskup trogirski«, X—X/1966, str. 225—231.
81. *Beritić, Nada*: Dalmatinske teme Ide Düringsfeld, XII/1970, 367—388.
82. *Bogišić, Rafael*: Antonio Brucioli i Dubrovčani, VIII—IX/1962, str. 395—411.
83. *Bogišić, Rafo*: Mitološka igra Mavra Vetranovića, X—XI/1966, str. 255—282.
84. *Budimir, Milan*: Dva društvena termina dubrovačka, IV—V/1956, str. 181—211.
85. *Deanović, Mirko*: Dnevnik Iva M. Matijaševića, I/1952, str. 279—330.
86. *Deanović, Mirko*: Pomorski i ribarski nazivi romanskog porijekla na Lopudu, III/1954, str. 149—179.
87. *Deanović, Mirko*: Talijanski pisci o Hrvatima do kraja 17. vijeka, VIII—IX/1962, str. 117—137.
88. *Deanović, Mirko*: O talijansko-jugoslavenskim književnim odnosima u 18. vijeku, X—XI/1966, str. 283—290.
89. *Ivanišin, Nikola*: Značajke lirike u časopisu »Slovinac«, II/1953, str. 369—382.
90. *Jurić, Šime*: Dopisivanje Petra Stankovića s braćom Appendinijima, I/1952, str. 417—422.
91. *Kastropil, Stjepan*: Neobjavljeni autografski odlomci pjesama Horacija Mažibradića u rukopisnoj zbirci Naučne biblioteke u Dubrovniku, II/1953, str. 167—185.

92. *Kastropil, Stjepan*: Jedno dosada nepoznato pjesničko djelo Djura Ferića na našem jeziku, IV—V/1956, str. 401—416.
93. *Maixner, Rudolf*: O Fortisu kao francuskom piscu, II/1953, str. 307—317.
94. *Matić, Tomo*: Rukopisi Gleđevićeve drame »Belizarijo iliti Elpidija«, VIII—IX/1962, str. 331—336.
95. *Milošević, Miloš*: Pjesnička poslanica Andrije Zmajevića postradalom Dubrovniku 1667. godine, XII/1970, str. 297—330.
96. *Milović, Jevto*: Zabilježbe grofa Theodora Karacsaya von Walje-Szaka o Petru II Petroviću Njegošu i Crnoj Gori u g. 1837. i 1838. (Arhivska građa iz Beča), VI—VII/1959, str. 173—204.
97. *Milović, Jevto*: O autorstvu jedne epske pjesme (Po arhivskoj građi iz Historijskog arhiva u Zadru), X—XI/1966, str. 419—459.
98. *Muljačić, Žarko*: O Petru Franu Aletinu (1768—1836), VIII—IX/1962, str. 621—632.
99. *Novak, Grga*: Antun Matijašević Karamaneo, IV—V/1956, str. 455—482.
100. *Pantić, Miroslav*: »Sin vjerenik jedne matere«, dubrovačka komedija iz XVII veka, II/1953, str. 209—216.
101. *Pantić, Miroslav*: Nekoliko beležaka uz staru dubrovačku komediju »Jerko Škripalo«, IV—V/1956, str. 393—400.
102. *Pantić, Miroslav*: Rukopisi negdašnje biblioteke Bizzarro u Historijskom institutu u Dubrovniku, VIII—IX/1962, str. 557—596.
103. *Plančić, Stjepan*: Novi podatak za biografiju Petra Hektorovića, VIII—IX/1962, str. 373—378.
104. *Putica, Antun Ferdinand*: Komedija »Ciarlatano in moto« (Priredio za tisak F. Fancev s predgovorom i bilješkama Tome Matića), IV—V/1956, str. 483—502.
105. *Račić, Nikša*: Lokalitet Tyrdalj i Hektorovićeve misaone preokupacije na uklesanim natpisima, XII/1970, str. 205—275.
106. *Ravlić, Jakša*: Odras domaće stvarnosti u dubrovačkoj književnosti — Ivan Gazulić i njegova »Dubravka«, IV—V/1956, str. 323—354.
107. *Ravlić, Jakša*: O prvom izdanju Gundulićeva »Osmana« (1826), IV—V/1956, str. 705—718.
108. *Ravlić, Jakša*: Odras domaće stvarnosti u staroj hrvatskoj književnosti. Gundulićevi prvi radovi i njegova razvojna linija, VIII—IX/1962, str. 337—372.

IV. LIKOVNA, GLAZBENA I KAZALIŠNA UMJETNOST

109. *Benac, Alojz*: Srednjovjekovni stećci od Slivna do Čepikuća, II/1953, str. 59—85.
110. *Beritić, Nada*: Iz povijesti kazališne i muzičke umjetnosti u Dubrovniku, II/1953, str. 329—357.
111. *Bešlagić, Šefik*: Stećci u Brotnjicama, VIII—IX/1963, str. 65—83.
112. *Bešlagić, Šefik*: Stećci Hodova, XII/1970, str. 113—163.

113. *Fisković, Cvito*: Neobjavljeno djelo Jurja Dalmatinca, I/1952, str. 145—150.
114. *Fisković, Cvito*: Tragom Federika Benkovića, III/1954, str. 355—374.
115. *Fisković, Cvito*: Zadarski majstori u Dubrovniku tokom 14. stoljeća, II/1953, str. 395—409.
116. *Fisković, Cvito*: Mletački reljef XIV stoljeća u Dubrovniku, X—XI/1966, str. 9—17.
117. *Fisković, Cvito*: Trogirski majstor Mavar, XII/1970, str. 59—80.
118. *Fisković, Cvito* — *Petricioli, Ivo*: Zadarski poliptih Petra de Riboldisa, IV—V/1956, str. 153—179.
119. *Fisković, Igor*: Prilog poznavanju najstarijih crkvenih spomenika na Marjanu kraj Splita, XII/1970, str. 165—189.
120. *Ivančević, Bojana*: Nepoznati zagrebački kantual XVII stoljeća (Prilog povijesti zagrebačke crkvene muzike), II/1953, str. 253—266.
121. *Karaman, Ljubo*: O staroj slikarskoj školi u Dubrovniku, II/1953, str. 101—123.
122. *Karaman, Ljubo*: Bilješke iz historije umjetnosti Dalmacije s posebnim osvrtom na zadarske spomenike, VIII—IX/1962, str. 85—98.
123. *Prijatelj, Kruno*: Srebrne pale splitske stolne crkve, I/1952, str. 247—254.
124. *Prijatelj, Kruno*: Bokanićeva radionica u Trogiru, I/1952, str. 269—277.
125. *Prijatelj, Kruno*: Novi prilozi o baroku u Splitu, II/1953, str. 319—327.
126. *Prijatelj, Kruno*: Spomenici otoka Lopuda XVII—XVIII stoljeća, III/1954, str. 385—406.
127. *Prijatelj, Kruno*: Prinosi za monografiju o Ivanu Dukonoviću, IV—V/1956, str. 305—321.
128. *Telebaković-Pecarski, Branka*: Iluminacija Misala MR 166 iz zagrebačke Sveučilišne knjižnice, VI—VII/1959, str. 149—160.

V. POMORSTVO I BRODOGRADNJA

129. *Fisković, Cvito*: Ivan Rabljanin (Prilog o naoružavanju dubrovačkih brodova XVI stoljeća), VI—VII/1959, str. 205—232.
130. *Ivančević, Uinko*: O brodogradnji u Dubrovniku potkraj Republike, III/1954, str. 559—579.
131. *Ivančević, Uinko*: Brodske pristojbe u starom Dubrovniku, IV—V/1956, str. 545—569.
132. *Ivančević, Uinko*: Barake korčulanskih brodograditelja, VIII—IX/1962, str. 633—642.
133. *Ivančević, Uinko*: O Dubrovčanima u Genovi u drugoj polovici XVIII stoljeća, X—XI/1966, str. 347—361.

134. *Luetić, Jozo*: Pomorac i diplomat Vice Bune, I/1952, str. 255—267.
135. *Luetić, Josip*: Pomorski priručnik Julija Balovića-Peraštanina, III/1954, str. 511—526.
136. *Luetić, Josip*: Dubrovački galijun druge polovine XVI stoljeća, VI—VII/1959, str. 129—141.
137. *Luetić, Josip*: Spojnica antičkog sidra iz Pomorskog muzeja u Dubrovniku, VIII—IX/1962, str. 31—36.
138. *Perić, Jelka*: Pelješko pomorsko društvo u Orebićima za vrijeme narodne borbe u Dalmaciji (njegov osnutak, uspon i propast), VI—VII/1959, str. 375—403.
139. *Stulli, Bernard*: Ordines artis nauticae secundum consuetudinem civitatis Ragusii. Jedna zbirka pomorskog zakonodavstva Dubrovačke republike iz god. 1557, I/1952, str. 85—131.
140. *Šišević, Ivo*: Računanje obujma broda u Dubrovniku XVI vijeka, I/1952, str. 151—170.
141. *Uekarić, Stjepan*: Uspomene kapetana Joza Šunja, I/1952, str. 477—486.
142. *Uekarić, Stjepan*: Podaci o dubrovačkim brodovima za vrijeme i nakon francuske okupacije, II/1953, str. 359—368.
143. *Uekarić, Stjepan*: Dubrovačka trgovačka flota 1599. godine, III/1954, str. 427—432.
144. *Uekarić, Stjepan*: Prilozi za povijest pelješkog pomorstva u XVII i XVIII stoljeću«, III/1954, str. 527—544.
145. *Uekarić, Stjepan*: Vrste i tipovi dubrovačkih brodova XIV stoljeća, X—XI/1966, str. 19—42.

VI. DIPLOMACIJA I KONZULATI

146. *Lukić, Berislav*: Diplomatski odnosi i sukob između Dubrovačke republike i Maroka u XVIII stoljeću, III/1954, str. 545—558.
147. *Mitić, Ilija*: Dubrovački konzulat na Malti, VI—VII/1959, str. 161—172.
148. *Mitić, Ilija*: Dubrovački konzulati u Španiji i Portugalu, VIII—IX/1962, str. 597—620.

VII. ARHITEKTURA I URBANIZAM

149. *Beritić, Lukša*: Stonske utvrde, III/1954, str. 297—354.
150. *Beritić, Lukša*: Stonske utvrde (II dio), IV—V/1956, str. 71—152.
151. *Beritić, Lukša*: Tumba, VI—VII/1959, str. 293—296.
152. *Beritić, Lukša*: Dubrovački vodovod, VIII—IX/1962, str. 99—116.
153. *Beritić, Lukša*: Tvrđava Sokol u Konavlima, X—XI/1966, str. 103—134.
154. *Beritić, Lukša*: Utvrđenja i regulacioni plan Cavtata, XII/1970, str. 191—204.

155. *Duboković, Niko*: Samostan i crkva Dominikanaca u Hvaru, VIII—IX/1962, str. 439—446.
156. *Fisković, Cvito*: Ljetnikovac Hanibala Lucića u Hvaru, VIII—IX/1962, str. 177—254.
157. *Karaman, Ljubo*: Nekoliko zapažanja o srpskoj arhitekturi, IV—V/1956, str. 49—69.
158. *Kečkemet, Duško*: Splitski kaštel, IV—V/1956, str. 267—303.
159. *Kesterčanek, Frano*: Nekoliko podataka o renesansnoj palači Skočibuha — Bizzarro u Dubrovniku, IV—V/1956, str. 235—244.
160. *Kesterčanek, Frano*: Dubrovački renesansni dvorac XVI stoljeća u Tri crkve i njegova kronika, VI—VII/1959, str. 405—418.
161. *Kesterčanek, Frano*: Renesansni dvorac obitelji Stjepovića-Skočibuhe na Šipanu, VIII—IX/1962, str. 139—153.
162. *Petrov, Konstantin*: Dva primera uticaja primorske arhitekture na srednjovekovne makedonske spomenike, VI—VII/1959, str. 143—147.
163. *Petrović, B. Zoran*: Palata »Tri sestre« u Prčanju, III/1954, str. 473—488.
164. *Zdravković, Ivan*: Bujovićeve palata u Perastu i njena restauracija, IV—V/1956, str. 355—372.
165. *Zdravković, I.* — *Živanović, D.* — *Uković, D.*: Tri stare dubrovačke palate, I/1952, str. 183—196.
166. *Živanović, D.* — *Uković, D.*: Gotičko renesansna kuća u Sustjepanu, II/1953, str. 187—199.
167. *Živanović, D.* — *Uković, D.*: Soko-grad u Konavlima, III/1954, str. 375—384.
168. *Živanović, Duško*: Manastir Podostrog u Mainama, IV—V/1956, str. 643—650.

VIII. ETNOLOGIJA

169. *Beritić, Nada*: Prilog poznavanju unutrašnjosti lopudske kuće XVI stoljeća, III/1954, str. 489—510.
170. *Božić-Bužančić, Danica*: Odjeća Splitske XVI i XVII vijeka, X—XI/1966, str. 165—206.
171. *Gavazzi, Milovan*: Pokrivača, III/1954, str. 119—133.
172. *Gušić, Marijana*: Uz pitanje dubrovačke čipke, I/1952, str. 331—341.
173. *Gušić, Marijana*: Votivi mjesnog muzeja u Lopudu, III/1954, str. 237—251.
174. *Han, Uera*: Upotreba dekorativne kože u renesansnom Dubrovniku, IV—V/1956, str. 245—265.
175. *Ivančan, Ivan*: Konavoski narodni plesovi, X—XI/1966, str. 363—418.
176. *Koludrović, Aida*: Nekoliko isprava o mirazu iz Kaštel-Gomilice, II/1953, str. 283—306.

177. *Oštrić, Olga*: Etnografska istraživanja u Dubrovačkoj Župi, III/1954, str. 443—471.
178. *Štepanov, Stjepan*: Muzički folklor Konavala, X—XI/1966, str. 461—549.
179. *Zaninović, Antonin*: Folklorni zapisi iz Dubrovačke Župe, VI—VII/1959, str. 361—374.

IX. ZDRAVSTVO

180. *Berić, Dušan*: Liječnici, apotekari i briači autonomnog Splita, VI—VII/1959, str. 283—291.
181. *Grmek, Mirko Dražen*: Život i djela Dinka Dubrovčanina srednjovjekovnog liječnika i medicinskog pisca, II/1953, str. 217—233.
182. *Grmek, Mirko Dražen*: Izvori za proučavanje povijesti medicine kod Hrvata do XIII stoljeća, III/1954, str. 9—26.
183. *Grmek, Mirko Dražen*: Izvještaji triju liječnika o putovanjima po Bosni u XVIII stoljeću, VI—VII/1959, str. 97—115.
184. *Grmek, Mirko Dražen*: Medicinski tečajevi u Trogiru i Šibeniku za vrijeme francuske vladavine, VIII—IX/1962, str. 379—394.
185. *Jutronić, Andre*: Prilog proučavanju zdravstva na Braću, II/1953, str. 277—282.
186. *Kesterčanek, Zdenka*: Roko Fasano, dubrovački ljekarnik XVI stoljeća, II/1953, str. 267—275.
187. *Kesterčanek, Zdenka*: Iz povijesti farmacije u Dubrovniku u XVI stoljeću, VI—VII/1959, str. 249—266.
188. *Kesterčanek, Zdenka*: Iz povijesti dubrovačke farmacije u XVI stoljeću (Biografski prinosi), VIII—IX/1962, str. 255—274.
189. *Tartalja, Hrvoje*: O liječenju sublimatom u djelu nepoznatog katorskog liječnika XVIII stoljeća, IV—V/1956, str. 527—544.
190. *Velnić, J. Vinko*: Latinski medicinski spjev I. Andrije Lupatija iz god. 1772, VI—VII/1959, str. 353—360.
191. *Velnić, Vinko Justin*: »Ljekaroslovje iliti nauzi sa ljeciti raslike nemochi pripisani is saerbskiah kgnigha« (Medicinski rukopis biblioteke Male braće), VIII—IX/1962, str. 499—555.

X. BIBLIOTEKARSTVO, BIBLIOGRAFIJA I TISKARSTVO

192. *Fijo, Oliver*: Prilog bibliografiji naših pomorskih novina i časopisa 1835. — 1956, IV—V/1956, str. 673—704.
193. *Glesinger, Lavoslav*: Dva Dubrovčanina tiskara u Urbinu u 16. stoljeću, VIII—IX/1962, str. 155—164.
194. *Kesterčanek, Frano*: Inventar prvog beogradskog tiskara Trojana Gundulića, I/1952, str. 197—206.
195. *Maštrović, Ujekoslav*: Bibliografija knjiga izdanih u Zadru od 1797. do 1814. godine, I/1952, str. 385—416.

196. *Muljačić, Žarko*: O prvoj dubrovačkoj tiskari, IV—V/1956, str. 583—612.
197. *Muljačić, Žarko*: O drugoj dubrovačkoj tiskari, X—XI/1966, str. 309—332.
198. *Novak-Ūukelić, Maja*: Kaptolska knjižnica u Hvaru, I/1952, str. 343—358.
199. *Zaninović, Antonin*: Drugo izdanje djela Nikole Gučetića »Discorsi sopra le metheore d'Aristotele«, II/1953, str. 201—208.

XI. RAZNO

200. *Karaman, Ljubo*: Razgovori o nekim problemima domaće historije, arheologije i historije umjetnosti, VI—VII/1959, str. 41—71.
201. (*Marinović, Ante*): Historijski institut u Dubrovniku, I/1952, str. 487—496.

B) Posebna izdanja

Već u prvoj godini rada Instituta (1950) bila je u planu i njegova izdavačka djelatnost. Pored pripreme prvog sveska »Anala«, namjeravalo se u toj godini zasebno izdati i ova djela: Serafin Crijević, *Bibliotheca Ragusina*, I dio, u redakciji dra Petra Kolendića; *Poslanički izvještaji Frana Ranjine sa ruskog dvora 1771—1774.* u redakciji Zlate Mitrović i *Poslanički izvještaji Jakete Palmotića iz Turske i Italije od 1758—1776.* u redakciji Radovana Samardžića. Ali ni jedno od tih djela nije u toj godini objavljeno. U izvještaju o radu Instituta za 1950. godinu to se objašnjava time što »autori nekih djela, predviđenih za štampu, zbog zauzetosti drugim poslovima, nisu mogli na vrijeme spremati svoje rukopise«, a možda je i uprava Instituta — rečeno je dalje u istom izvještaju — planirajući navedene publikacije u toj prvoj godini »precijenila svoje snage i mogućnosti rada već u početku« (»Izvještaj o radu JAZU za 1950. godinu«, Zagreb 1951, str. 92). Ni tokom kasnijih godina Institut nije izdao ta djela, a nije izdao ni neka druga koja je u početnim godinama svoga rada namjeravao izdati (»Lopudski zbornik«, »Zbornik o Župi Dubrovačkoj«, Johannes di Ravenna: »Hystoria Ragusii« i »Acta croatica«). Šteta je što Institut nije imao financijskih mogućnosti da ostvari svoje izdavačke planove. Da su te mogućnosti bile povoljnije, sigurno je da bi i izdavačka djelatnost Instituta bila opsežnija. Do sada je Institut izdao zasebno ova djela:

202. Spisi dubrovačke kancelarije. Knjiga I. Zapisi notara Tomazina de Savere 1278—1282, prepisao i uredio Dr Gregor Čremošnik, Zagreb 1951. (*Napomena*: To djelo je izašlo kao 1. knj. predviđene serije: Monumenta historica Ragusina.)

203. Kotorski spomenici. Prva knjiga kotorskih notara od god. 1326—1335, uredio i dodao uvod, regeste i kazala Antun Mayer, prepisivali: Mirko Androić, Ante Marinović, Jakov Stipišić, Zagreb 1951. (*Napomena*: To djelo je izašlo kao 1. knj. predviđene serije: *Monumenta catarensia*.)
204. Cvito Fisković: Prvi poznati dubrovački graditelji, Dubrovnik 1955.
205. Cvito Fisković: Kultura dubrovačkog ladanja (Sorkočevićev ljetnikovac na Lapadu), Split 1966.
206. Grga Novak: Povijest Dubrovnika od najstarijih vremena do početka VII stoljeća (do propasti Epidauruma), I dio, Dubrovnik 1966. (*Napomena*: P. o. iz »Anala« v. u ovoj bibliografiji br. 52.)
207. Ilija Mitić: Konzulati i konzularna služba starog Dubrovnika, Dubrovnik 1973.

C) *Kazalo pisaca*

U ovom kazalu, uz prezime i ime pisca, dodani su i brojevi pod kojima su navedeni njihovi radovi u prethodnoj bibliografiji.

ALEKSOVA, Blaga 69	FISKOVIĆ, Igor 119
ANTOLJAK, Stjepan 1	FORETIĆ, Vinko — MARINOVIĆ, Ante 71
BENAC, Alojz 109	FORETIĆ, Vinko 18, 19, 20
BERIĆ, Dušan 76, 77, 78, 79, 80, 180	GAVAZZI, Milovan 171
BERITIĆ, Nada 2, 3, 81, 110, 169	GLESINGER, Lavoslav 193
BERITIĆ, Lukša 149, 150, 151, 152, 153, 154	GRMEK, Mirko Dražen 181, 182, 183, 184
BEŠLAGIĆ, Šefik 111, 112	GUŠIĆ, Marijana 172, 173
BOGIŠIĆ, Rafo 82, 83	HAN, Vera 174
BOŽIĆ-BUŽANČIĆ, Danica 170	HRABAK, Bogumil 21
BRANDT, Miroslav 4	IVANČAN, Ivan 175
BRLEK, Mijo 5	IVANČEVIĆ, Bojana 120
BUDIMIR, Milan 84	IVANČEVIĆ, Vinko 130, 131, 132, 133
BUTORAC, Pavao 6, 7, 8	IVANIŠIN, Nikola 22, 89
ČIČIN-ŠAIN, Ćiro 9	JURIĆ, Šime 23, 90
ČOLAK, Nikola 10	JUTRONIĆ, Andre 185
ČREMOŠNIK, Gregor 11, 12, 70, 202	KAPOR, Ambroz 24
DADIĆ, Žarko 13, 14	KARAMAN, Ljubo 121, 122, 157, 201
DEANOVIĆ, Mirko 85, 86, 87, 88	KASTROPIL, Stjepan 91, 92
DESPOT, Miroslava 15	KATIĆ, Lovre 25, 26, 27, 28
DUBOKOVIĆ, Niko 16, 155	KEČKEMET, Duško 158
FERRI, Rafo 17	KESTERČANEK, Frano 159, 160, 161, 194
FIJO, Oliver 192	KESTERČANEK, Zdenka 186, 187, 188
FISKOVIĆ, Cvito 113, 114, 115, 116, 117, 129, 156, 204, 205	KOLUDROVIĆ, Aida 176
FISKOVIĆ, Cvito - PETRICIOLI, Ivo 118	

- KRIZMAN, Bogdan 29
 LUCIANOVIĆ, Marin 30
 LUČIĆ, Josip 31, 32, 33, 34, 35
 LUETIĆ, Josip 134, 135, 136, 137
 LUKIĆ, Berislav 146
 MACAN, Trpimir 36
 MAIXNER, Rudolf 37, 93
 MAYER, Antun 203
 MARINOVIĆ, Ante 38, 39, 73, 200
 MAROVIĆ, Ivan 72
 MAŠTROVIĆ, Vjekoslav 195
 MATIĆ, Tomo 94
 MILOŠEVIĆ, Miloš 95
 MILOVIĆ, Jevto 40, 96, 97
 MITIĆ, Ilija 41, 42, 147, 148, 207
 MOŠIN, Vladimir 43, 74
 MULJAČIĆ, Žarko 44, 45, 46, 98, 196, 197
 NOVAK, Grga 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 99, 206
 NOVAK, Maja 54, 55, 198
 OBAD, Stijepo 56, 57
 OSTOJIĆ, Ivan 58
 OŠTRIĆ, Olga 177
 PANTIĆ, Miroslav 101, 102, 103
 PERIĆ, Jelka 138
 PETROV, Konstantin 75, 162
 PETROVIĆ, B. Zoran 163
 PLANČIĆ, Stjepan 103
 PRIJATELJ, Kruno 123, 124, 125, 126, 127
 PUTANEC, Valentin 59
 PUTICA, Antun Ferdinand 104
 RAČIĆ, Nikša 105
 RAVLIĆ, Jakša 106, 107, 108
 SKOK, Petar 60
 SLIZINSKI, Jerzy 61
 STEPANOV, Stjepan 178
 STULLI, Bernard 62, 139
 ŠIŠEVIĆ, Ivo 140
 ŠUNDRICA, Zdravko 63
 TARTALJA, Hrvoje 189
 TELEBAKOVIĆ-PECARSKI, Branka 128
 VEKARIĆ, Stjepan 141, 142, 143, 144, 145
 VELNIĆ, Vinko Justin 190, 191
 VINAVER, Vuk 64, 65, 66, 67, 68
 ZANINOVIĆ, Antonin 179, 199
 ZDRAVKOVIĆ, I. — ŽIVANOVIĆ, D. 165
 ZDRAVKOVIĆ, Ivan 164
 ŽIVANOVIĆ, D. — VUKOVIĆ, D. 166, 167
 ŽIVANOVIĆ, Duško 168

IV. INSTITUT PRED DALJIM OSTVARIVANJEM SVOJIH ZADATAKA

U proteklih 25 godina Institut je, uza sve objektivne teškoće u svom radu i razvoju, pokazao da je bilo opravdano njegovo osnivanje i postojanje. U ovom osvrtu mogli smo i s kritičkog stajališta razmotriti rad Instituta i brigu o njegovu radu i organizaciji. Ljudima koji rade u Institutu, kao i osnivaču Instituta — Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, sve je poznato i u tom pogledu, i baš zato što je sve jasno kao što su jasni i zadaci zbog kojih je Institut osnovan, zbog kojih je postojao, postoji i postojat će (od sada kao radna jedinica u sklopu Centra za znanstveni rad JAZU u Dubrovniku), trebat će uzastojati da se stvaraju i stvore što povoljniji uvjeti (kadrovski i materijalni) kako bi se što više i uradilo u skladu s tim zadacima.

Centar za znanstveni rad JAZU u Dubrovniku prvenstveno preko ove svoje radne jedinice — Historijskog instituta, morat će biti dalji organizator dovršenja i izdavanja »Povijesti Dubrovnika«, kao i dalji pokretač redovitijeg izlaženja »Anala«, koji su prijeko potrebni.

Ovaj Centar bez »Anala« bio bi isto što i organizam kojemu je određeno da živi, ali bez pluća. »Anali« su, dakle, pluća Centra; preko njih on treba disati, potvrđivati svoj život, stupati u kontakte sa znanstvenim ustanovama u zemlji i inozemstvu radi njihove razmjene sa sličnim publikacijama.

Ovaj Institut, uklopljen u Centar, nastavlja svoju djelatnost. Za njega će se kao i do sada znati, jer će se on i dalje osjećati i prezentirati svojim radom i jer mu njegovo radno područje i zadaci ostaju nepromijenjeni. Djelujući na svom znanstvenom području i izvršavajući svoje znanstvene zadatke, Institut ima pred sobom široko polje rada, te će — vjerujemo u to — doživjeti još mnoge i mnoge svoje obljetnice.

I V O P E R I Ć

THE 25th ANNIVERSARY OF EXISTENCE AND ACTIVITY
OF THE HISTORICAL INSTITUTE OF THE YUGOSLAV
ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS IN DUBROVNIK

S u m m a r y

The month of May, 1974, marked the 25th anniversary of the founding of the Historical Institute of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts in Dubrovnik, while the month of January, 1975, marked the 25th anniversary of the beginning of its scientific work.

Dubrovnik, as the founder and centre of the widely known Republic of Dubrovnik, which existed for several centuries and maintained successful economic, cultural and political connections with a number of countries overseas and countries in the Balkan Peninsula and on European soil generally — as testified by an immense documentation kept in the Dubrovnik Historical Archive — has been a source of lively interest on the part of historians. The latter, as well as numerous other cultural and public workers, have voiced the view that Dubrovnik's rich past ought to be investigated in a systematic manner. Hence the attempts to proceed along such lines. As long ago as 1882, Prof. Josip Gelčić, having assembled around him a number of collaborators, commenced publishing in Dubrovnik »The Library for the history of Dalmatia«. In 1906, was established in Dubrovnik »The Foundation for investigating on Dubrovnik's Past«. In 1923, »The Dubrovnik Learned Society of St. Vlaho« began its activity in Dubrovnik. This Society used to publish its own year-book under the name »Glasnik« (»Herald«). In 1929, Prof. Jorjo Tadić advanced a proposal in the journal »Dubrovnik« to the effect that the Dubrovnik Historical Archive should be organized as an historical institute. However, all efforts expended during the period of the Austrian Administration (until the end of the First World War) and during the time of Old Yugoslavia (between the two World Wars), to the effect that a scientific institution of the institute type should be established in Dubrovnik, failed, for anti-national régimes were not willing to render this possible.

It was only in the new, Socialist Yugoslavia (subsequent to World War II), when also science had obtained the necessary preconditions for creative development, that the wish and need were realized that in Dubrovnik an Historical Institute be established, which was founded by the Yugoslav Academy.

Over a span of 25 years of its existence the Historical Institute of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts in Dubrovnik justified to the full the reasons for its creation. In this Institute were held technical courses for young scientific workers, scientific symposia, consultations, exhibitions and public lectures. The Institute publishes its year-book — »Anali«. In the 12 so far published volumes of the »Annals« a total of 92 collaborators have published 201 papers on as many as 4335 pages. Besides, the Institute has separately published 6 scientific books. It is not without interest to note that in edition of the Institute also »A History of Dubrovnik« has commenced being published, planned to number several volumes.

As far back as the beginning of this Institute, a lively interest for its work was exhibited by Academician dr. Andrija Štampar, then President of the Yugoslav Academy. Since then, over so many years, also Academician dr. Grga Novak, the present President of the Academy, has demonstrated a great interest and love for the mentioned institution. He is the most active collaborator of this Institute, initiator of the whole field covered by »A History of Dubrovnik«, author of innumerable treatises dealing with Dubrovnik's past, author of two books in the framework of the entire field of the history of Dubrovnik (one of which has already been published, while the other is being worked upon by him at present), editor of the »Annals«, longtime President of the Scientific Council of the Institute, and since not long ago Head of the Centre for scientific investigations of the Yugoslav Academy in Dubrovnik. In the activity of this Institute a prominent role has been played by Academician dr. Cvito Fisković, its longtime director, editor of the »Annals«, member of the Editorial Board of the publication »A History of Dubrovnik«. Special interest for the work of this Institute has been exhibited by Academician dr. Marko Kostrenčić, longtime secretary of the Department of social sciences of the Yugoslav Academy, furthermore by Academicians dr. Mirko Deanović, dr. Branko Gušić and others.

The Historical Institute of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts in Dubrovnik is housed in the most beautiful Dubrovnik summer residence, which was raised as far back as the first half of the 16th century in the Gothic-Renaissance style on the Lapad side of the Bay of Gruž, amid the greenery of its own park, in an atmosphere of absolute quiet, as can only be wished for.